ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΚΟ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Δ/ΝΣΗ: ΜΗΤΡΩΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ: ΜΗΤΡΩΟΥ / Υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ.
Πληροφορίες: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ
Τηλέφωνο: 2103382129
E-mail: georgopoulos@acci.gr

Αθήνα, **09/01/2018**
Αριθ.Πρωτ.:**843163**

Συνημ.:
Οικονομικές Καταστάσεις

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), στοιχείων της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **«ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΗΣ-Εμποροβιομηχανικαί, Ναυπηγικαί, Ναυτιλιακαί, Τουριστικαί και Οικοδομικαί Επιχειρήσεις Α.Ε.»,** το διακριτικό τίτλο «**ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε.**» και αριθμό ΓΕΜΗ **266801000**, η οποία είχε αρ. ΜΑΕ **01512/001/Β/86/1511.**

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
Ανακοινώνει ότι :

Την **09/01/2018** καταχωρίσθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τα κατωτέρω στοιχεία της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία **«ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΗΣ-Εμποροβιομηχανικαί, Ναυπηγικαί, Ναυτιλιακαί, Τουριστικαί και Οικοδομικαί Επιχειρήσεις Α.Ε.»,** το διακριτικό τίτλο «**ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε.**» και αριθμό ΓΕΜΗ **266801000**, η οποία είχε αρ. ΜΑΕ **01512/001/Β/86/1511** :

Α) Με **Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 1301244** οι **εγκεκριμένες** από την **30/06/2017 Γενική Συνέλευση οικονομικές καταστάσεις** με τις σχετικές εκθέσεις όπου από την κείμενη νομοθεσία απαιτούνται για τη χρήση **01/01/2016** έως **31/12/2016**.

Β) Με **Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης 1301245** η από **30/06/2017 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης** σύμφωνα με την οποία **ορίστηκαν** για τον έλεγχο των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από **01/01/2017** έως **31/12/2017**:

- Η ελεγκτική εταιρεία **«GRANT THORNTON Α.Ε.»**, με αριθμό Γ.Ε.Μ.Η. **121548701000** και αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ **127**

Σχετικό έγγραφο άσκησης ελέγχου της Περιφέρεια Αττικής, ΠΕ Αθηνών Κεντρικός Τομέας (Α.Π.: 25016 - 14/11/2017).

Με Εντολή Προέδρου ΕΒΕΑ
Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Κοινοποίηση:

1. Εταιρεία: «**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΗΣ-Εμποροβιομηχανικαί, Ναυπηγικαί, Ναυτιλιακαί, Τουριστικαί και Οικοδομικαί Επιχειρήσεις Α.Ε.»**
   Δ/νση: ΛΕΩΦ. ΑΘΗΝΩΝ 24
   Τ.Κ.: 10441, ΑΘΗΝΑ

2. **Περιφέρεια Αττικής, ΠΕ Αθηνών Κεντρικός Τομέας**
   Δ/νση Ανάπτυξης
   Τμήμα Ανωνύμων Εταιριών
   Σταδίου 60, 10564, Αθήνα

ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε.
ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ - ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς («ΔΠΧΑ»)

Χρήση 01.01.2016–31.12.2016

ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ

ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ -ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ - ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 1512/01/Β/86/1511 - ΑΡ. ΓΕΜΗ : 000266801000

Λ. Αθηνών 24, ΤΚ 10441, Αθήνα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α. Έκθεση Ανεξάρτητης Ορκωτής Ελέγκτριας Λογίστριας 4
Β. Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου 6
Γ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31/12/2016 12
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης 12
Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος 14
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων 15
Εταιρική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων 16
Κατάσταση Ταμιακών Ροών (έμμεση μέθοδος) 17
Δ. Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων της ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ 18
1. Πληροφορίες για την εταιρία 18
1.1. Γενικές Πληροφορίες 18
1.2. Φύση Δραστηριοτήτων 18
1.3. Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων 19
1.4. Δομή του Ομίλου 19
2. Βασικές Λογιστικές Αρχές 20
2.1. Πρότυπα και Διερμηνείες 20
Α) Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση 20
Β) Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση 22
2.2. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές 26
2.2.1. Κρίσεις 26
2.2.2. Εκτιμήσεις και παραδοχές 26
3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών αρχών 29
3.1. Μετατροπή στοιχείων σε ξένο νόμισμα 29
3.2. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία 29
3.3. Άυλα περιουσιακά στοιχεία 30
3.4. Ενοποίηση 30
3.4.1. Θυγατρικές 30
3.4.2. Συμμετοχές σε θυγατρικές (εταιρικές οικονομικές καταστάσεις) 31
3.4.3. Μεταβολές Ιδιοκτησιακών Δικαιωμάτων σε Θυγατρικές 31
3.4.4. Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές 31
3.5. Χρηματοοικονομικά στοιχεία Ενεργητικού 32
3.5.1. Δάνεια και απαιτήσεις 32
3.5.2. Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων 33
3.5.3. Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού 33
3.5.4. Επενδύσεις κατεχόμενες ως την λήξη 34
3.6. Αποθέματα 34
3.7. Εμπορικές απαιτήσεις 34
3.8. Απομείωση αξίας στοιχείων του ενεργητικού 34
3.9. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα 35
3.10. Μετοχικό κεφάλαιο 35
3.11. Τακτικό αποθεματικό 35
3.12. Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος 36
3.12.1. Τρέχουσα Φορολογία 36
3.12.2. Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος 36
3.13. Παροχές στο προσωπικό 36
3.13.1. Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία 37
3.14. Προβλέψεις 37
3.15. Αναγνώριση εσόδων και δαπανών 38
3.16. Μισθώσεις 39
3.17. Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις 40
3.18. Δανειακές υποχρεώσεις 41
3.19. Διανομή μερισμάτων 41
4. Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις 42
4.1. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία 42
4.2. Άυλα περιουσιακά στοιχεία 43
4.3. Επενδύσεις σε θυγατρικές Επιχειρήσεις 44
4.4. Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις και Υποχρεώσεις 44
4.5. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις 46
4.6. Αποθέματα 46
4.7. Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις 46
4.8. Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού 47
4.9. Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων 48
4.10. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα 48

4.11. Μετοχικό Κεφάλαιο 49
4.12. Λοιπά αποθεματικά 49
4.13. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία 49
4.14. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις 51
4.15. Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις 51
4.16. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις 52
4.17. Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις 52
4.18. Δανειακές Υποχρεώσεις 52
4.19. Πωλήσεις 53
4.20. Κόστος Πωλήσεων 53
4.21. Έξοδα Διοίκησης 54
4.22. Έξοδα Διάθεσης 55
4.23. Έξοδα Έρευνας και Ανάπτυξης 55
4.24. Λοιπά Έσοδα - Έξοδα 56
4.25. Χρηματοοικονομικά Έξοδα- Έσοδα 56
4.26. Ζημιές από απομείωση περιουσιακών στοιχείων 57
4.27. Φόρος Εισοδήματος 57
4.28. Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων 58
4.29. Παροχές Προσωπικού 59
4.30. Δεσμεύσεις και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις 59
4.30.1. Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις 59
4.30.2. Δεσμεύσεις 60
4.30.3. Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις 60
4.31. Αμοιβές και Λοιπές Παροχές Διευθυντών 61
4.32. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη 61
5. Σκοποί και πολιτική διαχείρισης κινδύνων 62
5.1. Ανάλυση πιστωτικού κινδύνου 62
5.2. Ανάλυση συναλλαγματικού κινδύνου 63
5.3. Ανάλυση κινδύνου ρευστότητας 64
5.4. Ανάλυση ευαισθησίας κίνδυνου επιτοκίου 65
6. Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαίου 66
7. Μεταγενέστερα γεγονότα της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης 66

Α. Έκθεση Ανεξάρτητης Ορκωτής Ελέγκτριας Λογίστριας

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ – ΝΑΥΠΗΓΙΚΕΣ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ & ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ – ΝΑΥΠΗΓΙΚΕΣ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ & ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε., οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2016, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, πού έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ/Β'/2848/23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις εταιρικές και τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και
ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη

Από τον έλεγχο μας προέκυψαν τα εξής:

1. Κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών, που προβλέπονται από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, δεν έχει διενεργηθεί απομείωση επί αποθεμάτων λογιστικής αξίας ευρώ 545 χιλ. και ευρώ 459 χιλ. για τον Όμιλο και την Εταιρία αντίστοιχα. Κατά την εκτίμησή μας έπρεπε να έχει διενεργηθεί απομείωση ποσού ευρώ 545 χιλ. και ευρώ 459 χιλ. για τον Όμιλο και την Εταιρία αντίστοιχα. Λόγω του γεγονότος αυτού η αξία των αποθεμάτων και τα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου και της Εταιρίας εμφανίζονται αυξημένα κατά ευρώ 545 χιλ. και ευρώ 459 χιλ. αντίστοιχα, τα αποτελέσματα της κλειόμενης και των προηγούμενων χρήσεων του Ομίλου αυξημένα κατά ευρώ 61 χιλ. και ευρώ 484 χιλ. αντίστοιχα, και τα αποτελέσματα της κλειόμενης και των προηγούμενων χρήσεων της Εταιρίας αυξημένα κατά ευρώ 61 χιλ και ευρώ 398 χιλ αντίστοιχα.

2. Στις Απαιτήσεις από πελάτες και στα Λοιπά Κυκλοφοριακά Στοιχεία Ενεργητικού περιλαμβάνονται και απαιτήσεις σε καθυστέρηση από την προηγούμενη χρήση, συνολικού ποσού ευρώ 1.272 χιλ. και ευρώ 731 χιλ. για τον Όμιλο και την Εταιρία αντίστοιχα. Κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών, που προβλέπονται από τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, δεν έχει διενεργηθεί απομείωση επί των απαιτήσεων αυτών, κατά την εκτίμησή μας ποσού ευρώ 1.272 χιλ. και ευρώ 731 χιλ. για τον Όμιλο και την Εταιρία αντίστοιχα. Λόγω του γεγονότος αυτού η αξία των απαιτήσεων και τα ίδια κεφάλαια του Ομίλου και της Εταιρίας εμφανίζονται αυξημένα κατά ευρώ 1.272 χιλ. και ευρώ 731 χιλ. αντίστοιχα, τα αποτελέσματα της κλειόμενης και της προηγούμενης χρήσης του Ομίλου αυξημένα κατά ευρώ 585 χιλ. και ευρώ 294 χιλ. αντίστοιχα, και τα αποτελέσματα της κλειόμενης και της προηγούμενης χρήσης της Εταιρίας αυξημένα κατά ευρώ 356 χιλ. και ευρώ 186 χιλ. αντίστοιχα.
3. Οι φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές για την χρήση 2010. Οι φορολογικές υποχρεώσεις των θυγατρικών εταιριών «Πετροτέκ Κρήτης Α.Ε.» και «Πετροτέκ Μακεδονίας Α.Ε.» δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις από 2010 έως και 2014, ενώ οι φορολογικές υποχρεώσεις της θυγατρικής εταιρείας «Πετροτέκ Α.Ε.» δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές για την χρήση του 2010. Ως εκ τούτου τα φορολογικά αποτελέσματα των χρήσεων αυτών δεν έχουν καταστεί οριστικά. Ο Όμιλος και η Εταιρία δεν έχουν προβεί σε εκτίμηση των πρόσθετων φόρων και των προσαυξήσεων που πιθανόν καταλογιστούν σε μελλοντικό φορολογικό έλεγχο και δεν έχουν σχηματίσει σχετική πρόβλεψη για αυτή την ενδεχόμενη υποχρέωση. Από τον έλεγχό μας δεν κατέστη εφικτό να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για την εκτίμηση του ύψους της πρόβλεψης που τυχόν απαιτείται.

Γνώμη με Επιφύλαξη

Κατά τη γνώμη μας, εκτός από τις επιπτώσεις των θεμάτων 1 έως 2 και τις πιθανές επιπτώσεις του θέματος 3 που μνημονεύονται στην παράγραφο "Βάση για Γνώμη με Επιφύλαξη", οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ – ΝΑΥΠΗΓΙΚΕΣ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ & ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. και των θυγατρικών αυτής κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107 Α του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2016.

β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Εταιρεία ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ – ΝΑΥΠΗΓΙΚΕΣ – ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ & ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

γ) Στο λογαριασμό «Λοιπά κυκλοφοριακά στοιχεία ενεργητικού» του Ομίλου περιλαμβάνεται και ποσό ευρώ 21.626 που έχει δοθεί, σε μέλος Δ.Σ. θυγατρικής εταιρείας του Ομίλου ως προκαταβολή, το οποίο εμπίπτει στις απαγορευτικές διατάξεις του άρθρου 23α του κωδ. Ν. 2190/1920.

Αθήνα, 6 Ιουνίου 2017
Η Ορκωτή Ελέγκτρια Λογίστρια

Ιωάννα Πετρουλάκη
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 40831

Grant Thornton
An instinct for growth™
Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

Β. Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

ΈΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε. επί των Ενοποιημένων και Εταιρικών Οικονομικών Καταστάσεων της Εταιρίας για τη χρήση 01.01.2016-31.12.2016 (βάσει του άρθρου 43α παρ. 3 του Κ.Ν. 2190/1920)

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας μας έχει την τιμή να υποβάλλει την ακόλουθη Έκθεση που αφορά την εταιρική χρήση που καλύπτει το χρονικό διάστημα από 01.01.2016 έως 31.12.2016. Οι Οικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν δημιουργηθεί και δημοσιευθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB).

Σκοπός της παρούσας Έκθεσης είναι να δοθεί στους κ.κ. Μετόχους μια, κατά το δυνατόν, πλήρη εικόνα των δραστηριοτήτων της Εταιρίας και του Ομίλου κατά την τρέχουσα χρήση, καθώς και των προοπτικών που διαφαίνονται για το μέλλον.

1. **Εξέλιξη των εργασιών της εταιρείας**

Η εξέλιξη των εργασιών της Εταιρείας και του Ομίλου, όπως π.χ. κύκλος εργασιών, τα μικτά κέρδη της χρήσεως, έξοδα κλπ. σε σχέση με την προηγούμενη χρήση παρατίθενται παρακάτω στους πίνακες «Αριθμοδείκτες Οικονομικής Διάρθρωσης» και «Αριθμοδείκτες Αποδόσεως και Αποδοτικότητας».

2. **Οικονομική θέση της Εταιρίας και του Ομίλου**

Η οικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31/12/2016 κρίνεται ικανοποιητική. Τα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας κατά την 31/12/2016 ανέρχονται σε ποσό € 6.146.403 έναντι € 5.657.408 της προηγούμενης χρήσεως.
Οι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες του Ομίλου και της Εταιρείας για τις χρήσεις 2016 και 2015 έχουν ως εξής:

Αριθμοδείκτες οικονομικής διάρθρωσης

	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΙΑ			
	31/12/2016		31/12/2015		31/12/2016		31/12/2015	
Κυκλοφορούν ενεργητικό	18.737.067	82%	20.363.694	83%	9.945.522	66%	12.063.655	70%
Σύνολο ενεργητικού	22.770.518		24.522.108		15.125.350		17.350.879	
Πάγιο ενεργητικό	4.033.451	18%	4.158.414	17%	5.179.828	34%	5.287.224	30%
Σύνολο ενεργητικού	22.770.518		24.522.108		15.125.350		17.350.879	

Οι παραπάνω δείκτες δείχνουν την αναλογία κεφαλαίων που έχει διατεθεί σε κυκλοφοριακό και πάγιο ενεργητικό.

Ίδια κεφάλαια	7.380.578	48%	7.012.758	40%	6.146.403	68%	5.657.408	48%
Σύνολο υποχρεώσεων	15.389.940		17.509.349		8.978.947		11.693.471	

Ο παραπάνω δείκτης δείχνει την οικονομική αυτάρκεια της Εταιρείας.

Σύνολο υποχρεώσεων	15.389.940	68%	17.509.349	71%	8.978.947	59%	11.693.471	67%
Σύνολο παθητικού	22.770.518		24.522.108		15.125.350		17.350.879	
Ίδια κεφάλαια	7.380.578	32%	7.012.758	29%	6.146.403	41%	5.657.408	33%
Σύνολο παθητικού	22.770.518		24.522.108		15.125.350		17.350.879	

Οι παραπάνω δείκτες δείχνουν την δανειακή εξάρτηση της εταιρείας

Ίδια κεφάλαια	7.380.578	183%	7.012.758	169%	6.146.403	119%	5.657.408	107%
Πάγιο ενεργητικό	4.033.451		4.158.414		5.179.828		5.287.224	

Ο δείκτης αυτός δείχνει το βαθμό χρηματοδοτήσεως των ακινητοποιήσεων της εταιρείας από τα Ίδια Κεφάλαια.

Κυκλοφορούν ενεργητικό	18.737.067	142%	20.363.694	124%	9.945.522	130%	12.063.655	109%
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	13.180.156		16.482.043		7.665.844		11.021.842	

Ο δείκτης αυτός δείχνει την δυνατότητα της Εταιρείας να καλύψει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της με στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού.

Κεφάλαιο κινήσεως	5.556.910	30%	3.881.651	19%	2.279.678	23%	1.041.814	9%
Κυκλοφορούν ενεργητικό	18.737.067		20.363.694		9.945.522		12.063.655	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει σε ποσοστό το τμήμα του Κυκλοφορούντος ενεργητικού το οποίο χρηματοδοτείται από το πλεόνασμα των διαρκών κεφαλαίων (Ιδίων Κεφαλαίων και Μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων).

Αριθμοδείκτες αποδόσεως και αποδοτικότητας

	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΙΑ			
	31/12/2016		31/12/2015		31/12/2016		31/12/2015	
Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως προ τόκων & φόρων	2.281.389	15%	2.240.787	14%	-202.243	-3%	148.200	2%
Κύκλος εργασιών (καθαρός)	15.398.023		15.795.655		5.914.937		6.669.357	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την απόδοση της εταιρείας χωρίς το συνυπολογισμό των εκτάκτων και ανόργανων αποτελεσμάτων.

Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως μετά φόρων	1.006.280	6%	659.161	4%	999.269	16%	586.158	8%
Σύνολο εσόδων	15.519.680		16.009.938		6.079.491		6.898.387	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την συνολική απόδοση της εταιρείας σε σύγκριση με τα συνολικά της έσοδα

Καθαρά αποτελέσματα χρήσεως μετά φόρων	1.006.280	14%	659.161	9%	999.269	16%	586.158	10%
Ίδια κεφάλαια	7.380.578		7.012.758		6.146.403		5.657.408	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας.

Μικτά αποτελέσματα	5.555.288	36%	5.585.897	35%	1.695.518	29%	2.282.941	34%
Πωλήσεις αποθεμάτων & υπηρεσιών	15.398.023		15.795.655		5.914.937		6.669.357	

Ο αριθμοδείκτης αυτός απεικονίζει το ποσοστιαίο μέγεθος του μικτού κέρδους επί των πωλήσεων της εταιρείας.

Λοιπές πληροφορίες

Σχετικά με τις δράσεις της Εταιρείας για τα εργασιακά θέματα του προσωπικού της αναφέρεται πως η Εταιρεία επενδύει σημαντικά στην εκπαίδευση του συνόλου των εργαζομένων της και στην παροχή ίσων ευκαιριών εξέλιξης μέσα από διαδικασίες εσωτερικής μετακίνησης και προαγωγών.

Σχετικά με τις δράσεις της Εταιρείας για τα περιβαλλοντικά θέματα αναφέρεται πως η Εταιρεία συμμετέχει ενεργά στην ευαισθητοποίηση των εργαζομένων της σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και υιοθέτησης μιας υπεύθυνης στάσης ζωής.

Η έδρα της Εταιρείας είναι στην Αθήνα , Λεωφόρος Αθηνών 24. Η Εταιρεία έχει υποκατάστημα στην Θεσσαλονίκη , Εμμ. Παππά 137.

Η Εταιρεία δεν δραστηριοποιείται στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης. Η Εταιρεία δεν κατέχει ίδιες μετοχές.

3. Προβλεπόμενη πορεία του Ομίλου και της Εταιρίας

Η πολύχρονη παρουσία της μητρικής, αλλά και των θυγατρικών της πλέον, στον χώρο των μηχανημάτων και αντλιών εξοπλισμού πρατηρίων, είναι η βάση και η αφετηρία δημιουργίας περαιτέρω συνεργασιών που μπορούν να καλύψουν ομοιόμορφα όλες τις γεωγραφικές περιοχές της χώρας μας, αλλά και αρκετές χώρες του εξωτερικού. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις όλων των Ελληνικών και των διεθνών οργανισμών αφενός για περαιτέρω ύφεση στην παγκόσμια οικονομία και αφετέρου για ιδιαίτερα χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης της Ελληνικής οικονομίας συνθέτουν ένα αβέβαιο οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον για τα επόμενα έτη.

4. Σημαντικά γεγονότα που συνέβησαν από τη λήξη της χρήσης μέχρι την ημερομηνία υποβολής της παρούσας έκθεσης

Μέχρι την ημερομηνία υποβολής της Έκθεσης αυτής δεν έχει συμβεί κανένα άλλο γεγονός, που θα μπορούσε να επηρεάσει σημαντικά την οικονομική θέση και την πορεία του Ομίλου και της Εταιρίας.

5. Σημαντικές συναλλαγές μεταξύ της Εταιρίας και συνδεδεμένων μερών

Οι συναλλαγές του Ομίλου και της Εταιρίας με τα συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα στη διάρκεια της χρήσης 2016, έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Οι συναλλαγές συνοψίζονται στον κάτωθι πίνακες:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Πωλήσεις Εμπορευμ/των / υπηρεσίες				
Θυγατρικές	-	-	118.651-	91.401-
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	28.330-	952-	23.960-	-
Σύνολα	**28.330-**	**952-**	**142.612-**	**91.401-**
Λοιπά Έσοδα / Έξοδα				
Θυγατρικές	-	-	48.000-	48.000-
Σύνολα	**-**	**-**	**48.000-**	**48.000-**
Χρηματοοικονομικά Έσοδα / Έξοδα				
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	25.270-	37.877-	25.270-	37.877-
Σύνολα	**25.270-**	**37.877-**	**25.270-**	**37.877-**
Αγορές Εμπορευμάτων / Υπηρεσιών				
Θυγατρικές		-	42.519-	52.702-
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	100.406-	42.804-	14.158-	11.679-
Σύνολα	**100.406-**	**42.804-**	**56.677-**	**64.380-**

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Μισθοί & άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	**405.191**	**419.655**	**124.640**	**115.392**

Παρακάτω παρουσιάζονται τα υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη σύμφωνα με το ΔΛΠ 24:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Απαιτήσεις				
Θυγατρικές	-	-	-	113.532-
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	1.123.104-	720.063-	1.109.248-	602.359-
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	47.727		13..372	
Σύνολα	**1.170.831-**	**720.063-**	**1.122.620-**	**715.891-**
Υποχρεώσεις				
Θυγατρικές			1.412.411-	1.938.479-
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	98.542-	370-	-	-
Σύνολα	**98.542-**	**370-**	**1.412.411-**	**1.938.479-**

6. Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί στενά τις αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται και προχωρά στη προληπτική εφαρμογή όλων των μέτρων που απαιτούνται προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η έκθεση του Ομίλου σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως πιστωτικός κίνδυνος, κίνδυνος ρευστότητας, κτλ.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές, δάνεια και υποχρεώσεις, κτλ

Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων εφαρμόζεται από τη Διοίκηση και το Οικονομικό Τμήμα.

Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η παρακάτω:

- αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του Ομίλου,
- σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την μείωση των κινδύνων και
- εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

Τρέχουσες Συνθήκες Ελληνικής Οικονομίας

Με τη Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 18/07/2015, αποφασίστηκε η παύση της τραπεζικής αργίας αλλά παραμένουν σε ισχύ, έστω και με διαφοροποιήσεις, οι περιορισμοί στην κίνηση των κεφαλαίων. Κατά τη διάρκεια της δύσκολης αυτής περιόδου για την ελληνική οικονομία, η Διοίκηση του Ομίλου έλαβε και συνεχίζει να διατηρεί σε ισχύ μέχρι σήμερα όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να αντιμετωπίσει με επάρκεια τις επιπτώσεις από την επιβολή περιορισμού κεφαλαίων στην Ελλάδα. Ο κίνδυνος μη ομαλής συνέχισης της συνήθους δραστηριότητας της Εταιρείας ως αποτέλεσμα της επιβολής μέτρων περιορισμού κεφαλαίων, χαρακτηρίζεται ως χαμηλός.
Με βάση την γενικότερη αξιολόγηση που έγινε, η Διοίκηση της Εταιρείας έχει συμπεράνει ότι δεν απαιτείται να αναγνωριστούν περαιτέρω προβλέψεις ή χρεώσεις απομείωσης σχετιζόμενες με απαιτήσεις, αποθέματα ή λοιπά στοιχεία του ενεργητικού της εταιρείας.

Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές επιπτώσεις, και λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητας της Εταιρείας, την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες της και την επέκταση των εργασιών της στο παρόν επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον.

Ο Όμιλος στα πλαίσια της δραστηριότητας εκτίθεται δυνητικά σε μια σειρά από κινδύνους. Οι δυνητικοί αυτοί κίνδυνοι αναλύονται κατωτέρω:

- **Πιστωτικός κίνδυνος:** Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος χρηματοοικονομικής ζημίας για τον Όμιλο σε περίπτωση που κάποιος πελάτης ή συναλλασσόμενος με χρηματοοικονομικό μέσο δεν εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις και προέρχεται κυρίως από απαιτήσεις από πελάτες.

- **Κίνδυνος Ρευστότητας:** Ο Όμιλος διαχειρίζεται τους κινδύνους που μπορεί να δημιουργηθούν από έλλειψη επαρκούς ρευστότητας φροντίζοντας να υπάρχουν πάντα εξασφαλισμένες τραπεζικές πιστώσεις προς χρήση. Οι υπάρχουσες διαθέσιμες εγκεκριμένες τραπεζικές πιστώσεις προς τις εταιρίες που συνθέτουν τον Όμιλο, είναι επαρκείς ώστε να αντιμετωπιστεί οποιαδήποτε πιθανή έλλειψη ταμιακών διαθεσίμων. Η συνετή διαχείριση της ρευστότητας επιτυγχάνεται με την ύπαρξη του κατάλληλου συνδυασμού ρευστών διαθεσίμων και εγκεκριμένων τραπεζικών πιστώσεων.

- **Χρηματοδοτικός και επιτοκιακός κίνδυνος:** Οι αλλαγές στα επιτόκια μπορούν να επηρεάσουν το καθαρό εισόδημα του Ομίλου αυξάνοντας το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους που αναλαμβάνει για τη χρηματοδότησή του. Οι μεταβολές στο επίπεδο των επιτοκίων μπορούν παράλληλα να επηρεάσουν, μεταξύ άλλων: (α) το κόστος και τη διαθεσιμότητα της χρηματοδότησης χρέους και κατ' επέκταση την ικανότητα του Ομίλου να πετύχει ελκυστικές αποδόσεις στις επενδύσεις του, και (β) την ικανότητα χρηματοδότησης του χρέους των επενδύσεων και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στις οποίες επενδύει ο Όμιλος. Όσον αφορά τις βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, η Διοίκηση παρακολουθεί, σε συνεχή βάση, τις διακυμάνσεις των επιτοκίων και αξιολογεί την ανάγκη λήψης σχετικών θέσεων για την αντιστάθμιση των κινδύνων που απορρέουν από αυτές. Το επιτόκιο του δανεισμού καθορίζεται σαν διατραπεζικό προσφερόμενο επιτόκιο κατά την ημερομηνία του δανεισμού πλέον ενός προκαθορισμένου περιθωρίου

- **Κίνδυνος Αγοράς:** Ο κίνδυνος αγοράς συνίσταται στον κίνδυνο ότι οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς θα επηρεάσουν τα αποτελέσματα του Ομίλου ή την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει. Ο σκοπός της διαχείρισης του κινδύνου της αγοράς είναι να ελέγχει την έκθεση του Ομίλου στους κινδύνους αυτούς στο πλαίσιο αποδεκτών παραμέτρων, ενώ παράλληλα βελτιστοποιεί τις αποδόσεις.

- **Συναλλαγματικός κίνδυνος:** Συναλλαγματικός κίνδυνος υφίσταται για αγορές που πραγματοποιούνται σε Δολάριο Αμερικής και Λίρα Αγγλίας. Ο εν λόγω κίνδυνος είναι σχετικά χαμηλός για τον Όμιλο, καθώς η πολιτική του είναι η αποφυγή μεγάλων πιστώσεων σε οφειλές σε ξένο νόμισμα.

- **Διαχείριση Κεφαλαίου:** Ο πρωταρχικός στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Ομίλου είναι να εξασφαλιστεί η διατήρηση της υψηλής πιστοληπτικής του διαβάθμισης καθώς και των υγιών δεικτών κεφαλαίου, ώστε να υποστηρίζονται και να επεκτείνονται οι δραστηριότητες του Ομίλου. Η πολιτική του Ομίλου είναι να διατηρήσει τους στόχους μόχλευσης σύμφωνα με ένα προφίλ υψηλού επιπέδου φερεγγυότητας.

Αθήνα, 2 Ιουνίου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ & Δ/ΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΤΟ ΜΕΛΟΣ
ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΠΑΛΑΣΑΣ ΑΡΓΥΡΗΣ

Γ. Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31/12/2016

Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Ποσά σε €		ΟΜΙΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΗ		ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ	
	Σημ.	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού					
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	4.1	3.771.350	3.872.235	3.050.034	3.099.883
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	4.2	110.304	136.662	108.153	134.852
Επενδύσεις σε θυγατρικές Επιχειρήσεις	4.3	0	0	2.000.700	2.000.700
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.4	84.346	72.677	0	0
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	4.5	67.451	76.840	20.940	51.788
Σύνολο		**4.033.451**	**4.158.414**	**5.179.828**	**5.287.224**
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού					
Αποθέματα	4.6	3.581.450	4.112.291	2.498.181	3.121.111
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	4.7	11.910.007	10.910.068	5.509.597	5.432.231
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	4.8	2.923.048	3.615.920	1.807.798	2.269.904
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4.9	162	270	162	270
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	4.10	322.401	1.725.146	129.785	1.240.139
Σύνολο		**18.737.067**	**20.363.694**	**9.945.522**	**12.063.655**
Σύνολο Ενεργητικού		**22.770.518**	**24.522.108**	**15.125.350**	**17.350.879**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	4.11	1.627.974	1.627.974	1.627.974	1.627.974
Λοιπά αποθεματικά	4.12	464.821	435.104	429.422	399.705
Αποτελέσματα εις νέον		4.925.869	4.563.121	4.089.007	3.629.730
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής		**7.018.664**	**6.626.199**	**6.146.403**	**5.657.408**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		361.915	386.559		
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**7.380.578**	**7.012.758**	**6.146.403**	**5.657.408**
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	4.13	542.046	481.406	186.531	167.655
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	506.966	534.025	481.714	492.099
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	4.18	0	11.875	0	11.875
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	4.14	1.160.771	0	644.858	0
Σύνολο		**2.209.783**	**1.027.307**	**1.313.103**	**671.629**
Βραχυπρόθεσμες					

Ποσά σε €		ΟΜΙΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΗ		ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ	
	Σημ.	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	4.15	2.209.019	2.409.256	1.319.173	1.681.370
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	4.16	1.020.635	1.042.749	0	206.198
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	4.18	3.937.847	5.973.601	2.369.735	3.812.426
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	4.17	6.012.656	7.056.436	3.976.936	5.321.848
Σύνολο		**13.180.156**	**16.482.043**	**7.665.844**	**11.021.842**
Σύνολο Υποχρεώσεων		**15.389.940**	**17.509.349**	**8.978.947**	**11.693.471**
Σύνολο Ιδιών Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		**22.770.518**	**24.522.108**	**15.125.350**	**17.350.879**

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

Ποσά σε €		ΟΜΙΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΗ		ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ	
	Σημ.	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Πωλήσεις	4.19	15.398.023	15.795.655	5.914.937	6.669.357
Κόστος Πωλήσεων	4.20	(9.842.735)	(10.209.758)	(4.219.419)	(4.386.415)
Μικτό Κέρδος		**5.555.288**	**5.585.897**	**1.695.518**	**2.282.941**
Έξοδα διοίκησης	4.21	(1.139.576)	(1.162.286)	(616.327)	(612.528)
Έξοδα διάθεσης	4.22	(1.246.384)	(1.478.233)	(1.008.869)	(1.167.778)
Έξοδα Έρευνας και Ανάπτυξης	4.23	(96.864)	(96.973)	(96.864)	(96.973)
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	4.24	(912.732)	(821.901)	(340.256)	(486.492)
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	4.24	121.657	214.283	164.555	229.031
Λειτουργικό κέρδος		**2.281.389**	**2.240.787**	**(202.243)**	**148.200**
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	4.25	(456.124)	(717.666)	(271.281)	(467.706)
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	4.25	51.305	40.446	41.713	40.271
Ζημιές από απομείωση περιουσιακών στοιχείων	4.26	(109)	(110.251)	(109)	(96.853)
Μερίσματα από θυγατρικές		0	0	1.425.000	1.026.000
Κέρδη προ φόρων		**1.876.462**	**1.453.316**	**993.079**	**649.913**
Φόρος εισοδήματος	4.27	(870.181)	(794.155)	6.189	(63.755)
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους		**1.006.280**	**659.161**	**999.269**	**586.158**
Κατανεμημένα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		886.466	528.971	999.269	586.158
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		119.815	130.189	0	0
Λοιπά συνολικά έσοδα:					
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων					
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από καθορισμένες συνταξιοδοτικές παροχές	4.13	(40.085)	19.132	(14.470)	4.647
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)	4.4	11.625	(5.548)	4.196	(1.348)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή	4.4	0	13.874		4.892
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου, καθαρά από φόρους		**(28.460)**	**27.457**	**(10.274)**	**8.191**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		**977.820**	**686.618**	**988.995**	**594.349**
Κατανεμημένα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		859.215	555.257	988.995	594.349
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		118.605	131.361	0	0

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Ποσά σε €	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Λοιπά αποθεματικά	Κέρδη εις Νέον	Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1/1/2015		**1.627.974**	**354.113**	5.290.826	**7.272.912**	**455.449**	**7.728.361**
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης				(1.273.200)	(1.273.200)		(1.273.200)
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές θυγατρικών εταιρειών					0	(200.250)	(200.250)
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον			80.991	(80.991)	0		0
Λοιπές προσαρμογές				71.250	71.250	0	71.250
Αναβαλλόμενος φόρος			0	(21)	(21)	0	(21)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**0**	**80.991**	**(1.282.962)**	**(1.201.971)**	**(200.250)**	**(1.402.221)**
Αποτέλεσμα περιόδου		**0**	**0**	**528.971**	**528.971**	**130.189**	**659.161**
Λοιπά συνολικά έσοδα:							
Αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)	4.13	0	0	18.290	18.290	842	19.132
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)	4.4	0	0	(5.304)	(5.304)	(244)	(5.548)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή	4.4			13.300	13.300	574	13.874
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		**0**	**0**	**26.285**	**26.285**	**1.172**	**27.457**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		**0**	**0**	**555.257**	**555.257**	**131.361**	**686.618**
Υπόλοιπο την 31/12/2015		**1.627.974**	**435.104**	**4.563.120**	**6.626.198**	**386.559**	**7.012.758**
Υπόλοιπο την 1/1/2016		**1.627.974**	**435.104**	**4.563.121**	**6.626.199**	**386.559**	**7.012.758**
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον			29.717	(29.717)	0		0
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης				(500.000)	(500.000)		(500.000)
Μερίσματα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές θυγατρικών εταιρειών				33.250	33.250	(143.250)	(110.000)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**0**	**29.717**	**(496.467)**	**(466.750)**	**(143.250)**	**(610.000)**
Αποτέλεσμα περιόδου		**0**	**0**	886.466	**886.466**	**119.815**	**1.006.280**
Λοιπά συνολικά έσοδα:							
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από καθορισμένες συνταξιοδοτικές παροχές	4.13			(38.382)	(38.382)	(1.703)	(40.085)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)	4.4			11.131	11.131	494	11.625
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		**0**	**0**	**(27.251)**	**(27.251)**	**(1.209)**	**(28.460)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		**0**	**0**	**859.215**	**859.215**	**118.605**	**977.820**
Υπόλοιπο την 31/12/2016		**1.627.974**	**464.821**	**4.925.869**	**7.018.664**	**361.915**	**7.380.578**

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων

Εταιρική Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Ποσά σε €	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Λοιπά αποθεματικά	Κέρδη εις Νέον	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1/1/2015		**1.627.974**	**318.713**	**4.389.592**	**6.336.279**
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης				(1.273.200)	(1.273.200)
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον			80.991	(80.991)	0
Αναβαλλόμενος φόρος		0	0	(21)	(21)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**0**	**80.991**	**(1.354.212)**	**(1.273.221)**
Αποτέλεσμα περιόδου		**0**	**0**	**586.158**	**586.158**
Λοιπά συνολικά έσοδα:					
Αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)		0	0	4.647	4.647
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)		0	0	(1.348)	(1.348)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών) λόγω της μεταβολής στον φορολογικό συντελεστή				4.892	4.892
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		**0**	**0**	**8.191**	**8.191**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		**0**	**0**	**594.349**	**594.349**
Υπόλοιπο την 31/12/2015		**1.627.974**	**399.705**	**3.629.730**	**5.657.408**
Υπόλοιπο την 1/1/2016		**1.627.974**	**399.705**	**3.629.730**	**5.657.408**
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον			29.717	(29.717)	0
Μερίσματα προηγούμενης χρήσης				(500.000)	(500.000)
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		**0**	**29.717**	**(529.717)**	**(500.000)**
Αποτέλεσμα περιόδου		**0**	**0**	**999.269**	**999.269**
Λοιπά συνολικά έσοδα:					
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) από καθορισμένες συνταξιοδοτικές παροχές				(14.470)	(14.470)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί των αναλογιστικών κερδών/(ζημιών)				4.196	4.196
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		**0**	**0**	**(10.274)**	**(10.274)**
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		**0**	**0**	**988.995**	**988.995**
Υπόλοιπο την 31/12/2016		**1.627.974**	**429.422**	**4.089.007**	**6.146.403**

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Ταμιακών Ροών (έμμεση μέθοδος)

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε €	**Σημ.**	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες					
Κέρδη Περιόδου πρό φόρων		**1.876.462**	**1.453.316**	**993.079**	**649.913**
Προσαρμογές για:					
Αποσβέσεις παγίων στοιχείων		196.907	188.847	116.620	112.612
Μεταβολές στις υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού		10.927	1.105	1.053	(997)
Προβλέψεις		60.593	188.725	8.857	167.344
Συναλλαγματικές διαφορές		(14.569)	(121.798)	(12.845)	(123.092)
(Κέρδη)/ ζημιές από την πώληση/απόσυρση ενσώματων παγίων	4.24	1.776	813	0	0
Έσοδα από χρησιμοποίηση προβλ. Προηγ.Χρήσεων		0	(33.243)	0	0
Κέρδη/Ζημιές εύλογης αξίας άλλων χρηματοοικονομικών στοιχείων σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4.26	109	12.853	109	12.853
Ζημιές από απομείωση παγίων στοιχείων	4.26	0	97.399	0	84.000
Έξοδα απομείωσης / διαγραφής		595.615	0	186.941	0
Έσοδα από μερίσματα		0	0	(1.425.000)	(1.026.000)
Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	4.25	(51.305)	(40.446)	(41.713)	(40.271)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	4.25	456.124	717.666	271.281	467.706
Σύνολο προσαρμογών		1.256.177	1.011.921	(894.695)	(345.846)
Ταμειακές Ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τις μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης		3.132.638	2.465.236	98.384	304.067
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης					
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων		530.841	427.603	622.931	358.750
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων		(887.341)	3.263.344	(55.375)	3.168.287
(Αύξηση) / μείωση λοιπών λογαριασμών κυκλοφορούντος ενεργητικού		1.848.740	422.519	314.757	19.079
Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλήν τραπεζών)		(1.429.572)	(1.431.392)	(1.008.145)	(1.281.230)
		62.668	2.682.074	(125.832)	2.264.887
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		**3.195.306**	**5.147.310**	**(27.449)**	**2.568.954**
Καταβληθέντες τόκοι		(455.266)	(670.329)	(267.928)	(430.048)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος		(591.174)	(953.611)	(206.198)	(488.789)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες (α)		**2.148.866**	**3.523.370**	**(501.575)**	**1.650.117**
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων παγίων	4.1	(58.479)	(74.017)	(27.336)	(26.504)
Αγορές ασώματων παγίων	4.2	(14.974)	(20.176)	(12.736)	(19.516)
Έσοδα από την πώληση ενσώματων παγίων		2.000	0		
Μερίσματα εισπραχθέντα		0	0	1.026.000	1.026.000
Τόκοι που εισπράχθηκαν		11.713	2.569	2.120	2.395
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		**(59.740)**	**(91.624)**	**1.387.048**	**982.376**
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Δάνεια αναληφθέντα		14.000	0		
Δάνεια πληρωθέντα		(2.854.610)	(1.139.683)	(1.454.566)	(732.306)
Μερίσματα πληρωθέντα σε ιδιοκτήτες της μητρικής	4.12	(500.000)	(1.273.200)	(500.000)	(1.273.200)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μη ελέγχουσες συμμετοχές		(110.000)	(129.000)	0	0
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)		**(3.450.610)**	**(2.541.883)**	**(1.954.566)**	**(2.005.506)**
Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (α+β+γ)		**(1.361.484)**	**889.863**	**(1.069.093)**	**626.987**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου		1.725.146	850.596	1.240.139	628.465
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		(41.261)	(15.313)	(41.261)	(15.313)
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου		**322.401**	**1.725.146**	**129.785**	**1.240.139**

Οι σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Οικονομικών Καταστάσεων.

Δ. Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων της ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ

1. Πληροφορίες για την εταιρία

1.1. Γενικές Πληροφορίες

Οι οικονομικές καταστάσεις του ομίλου και της εταιρίας «ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ ΕΜΠΟΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ -ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΕΙΔΗ -ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ» έχουν προετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν δημιουργηθεί και δημοσιευθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB).

Η Εταιρία ιδρύθηκε στις 25 Φεβρουαρίου 1970 (ΦΕΚ συστάσεως 113/02.03.1970). Η διάρκεια της Εταιρίας, σύμφωνα με το Καταστατικό της, ανέρχεται σε 50 χρόνια από την ημερομηνία ίδρυσής της. Η έδρα της εταιρίας στην οποία βρίσκονται και τα κεντρικά γραφεία της είναι στη Λεωφόρο Αθηνών 24, ΤΚ 10441, Αθήνα.

Οι μετοχές της εταιρίας ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ είναι ονομαστικές.

Η Εταιρία με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της στης 22/1/2016 αποφάσισε την εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς κατά την σύνταξη των οικονομικών της καταστάσεων. Η απόφαση αυτή θα ισχύει μέχρι της ανακλήσεώς της με νεότερη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία δεν μπορεί να ληφθεί πριν από την παρέλευση πενταετίας.

Οι οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 2η Ιουνίου 2017. Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, δεν επιτρέπονται προσθήκες στις οικονομικές καταστάσεις μετά την έγκρισή τους. Αναφέρεται ότι οι οικονομικές καταστάσεις αυτές τελούν υπό την έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Το νόμισμα παρουσίασης είναι το Ευρώ (νόμισμα της χώρας της έδρας της Εταιρίας) και όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε Ευρώ, εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά. Τυχόν διαφορές σε αθροίσματα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

1.2. Φύση Δραστηριοτήτων

Σκοπός της εταιρίας, με βάση το καταστατικό της είναι περιληπτικά:

1. Η Εμπορία χονδρικώς και λιανικώς:

- παντός τύπου και είδους α) σωλήνων, β) ιμάντων και πάσης άλλης ύλης και γ) μερών σωληνώσεων ως ταχυσυνδέσμων, ημισυνδέσμων, συνδέσμων και ρακόρ όλων των τύπων.
- Παντός τύπου και είδους κινητήρων, ως και παντός εξαρτήματος, εργαλείου και ανταλλακτικού αυτών.
- Παντός τύπου και είδους μηχανημάτων, συσκευών και οργάνων παραγωγής, διανομής και εφαρμογής ηλεκτρισμού, αερίων και πάσης εταίρας κινητηρίου δυνάμεως και πρώτης ύλης, ως και παντός εξαρτήματος, εργαλείου και ανταλλακτικού τούτων.
- Παντός τύπου & είδους αντλιών και μετρητών συστημάτων καθώς και παρεμφερών οργάνων, διανομής μετρήσεως υγρών και αερίων καυσίμων , ως και παντός εξαρτήματος και ανταλλακτικού τούτων.
- Παντός τύπου & είδους Ηλεκτρονικών υπολογιστών και ηλεκτρονικών συστημάτων αυτοματισμού και διαχειρίσεως αντλιών και μετρητών ροής και στάθμης καθώς και αποθεμάτων, ως και παντός εξαρτήματος και ανταλλακτικού τούτων.
- Παντός τύπου & είδους αυτόματων πωλητών για διαχείριση σταθμών καυσίμων καθώς και ηλεκτρονικών συστημάτων πληρωμής, ως και παντός εξαρτήματος και ανταλλακτικού τούτων.

2. Η αντιπροσώπευσης εν τη ημεδαπή ή αλλοδαπή Βιομηχανικών, Βιοτεχνικών και Εμπορικών Οίκων του Εξωτερικού ή Εσωτερικού και η άσκησης πάσης εμπορικής επιχειρήσεως, προμηθείας και παραγγελίας σχετιζομένων με το αντικείμενο της Εταιρίας

3. Η Βιομηχανική ή Βιοτεχνική παραγωγή, συναρμολόγησις και μεταποίησις απάντων των υλικών αναφερομένων
4. Η ίδρυσις και εκμετάλλευσις Βιοτεχνίας παραγωγή εξ ελαστικού T.V.C POLYESTER και άλλων συνθετικών στοιχείων, ως και εκ παντός είδους μετάλλων, ως και οιωνδήποτε άλλων συναφών τοιούτων, δια πάσαν βιομηχανικής ή και άλλην χρήσιν
5. Η εκπόνησις μελετών και η εκτέλεσις Δημοσίων Εργων / έργων Δημοσίων Οργανισμών και τοιούτων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και η ανάληψις μελετών, επίβλεψις, εκτέλεσις και κατασκευή οιουδήποτε δομικού έργου φυσικού ή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου ως και η διενέργεια πάσης συναφούς προς τ' ανωτέρω εμπορικής πράξεως ή επιχειρήσεως

Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου, που εξελέγη από τη Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων την 20/6/2016 έχει πενταετή διάρκεια και η οποία σύμφωνα με το άρθρο 12 , παράγραφο 2 του καταστατικού θα διοικήσει την εταιρία μέχρι και την τακτική γενική συνέλευση του χρόνου εξόδου της. Η σύνθεση του Δ.Σ. διαμορφώνεται ως εξής:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	Παναγιώτης Σπυρίδης του Δημητρίου
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Γιώργος Σπυρίδης του Δημητρίου
ΜΕΛΗ Δ.Σ.	Κωνσταντίνος Κοζάκης του Γεωργίου
	Αργύρης Παλάσας του Χαρίλαου

1.3. Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις της ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε. την 31η Δεκεμβρίου 2016, που καλύπτουν περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Δεκεμβρίου 2016, έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των ερμηνειών τους, όπως αυτές έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (I.F.R.I.C.) της IASB και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2016. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως αυτή τροποποιείται με την αναπροσαρμογή συγκεκριμένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού σε τρέχουσες αξίες και την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητάς (going concern).

Όλα τα αναθεωρημένα ή νεοκδοθέντα Πρότυπα και διερμηνείες που έχουν εφαρμογή στην Εταιρία και τον Όμιλο και είναι σε ισχύ την 31η Δεκεμβρίου 2016 ελήφθησαν υπόψη για τη σύνταξη των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσης στην έκταση που αυτά ήταν εφαρμόσιμα.

Η σύνταξη των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων σε συμφωνία με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση συγκεκριμένων κρίσιμων λογιστικών εκτιμήσεων. Επίσης, απαιτεί από τη Διοίκηση να ασκήσει την κρίση της στη διαδικασία εφαρμογής των ακολουθούμενων λογιστικών πολιτικών. Τα πεδία τα οποία εμπεριέχουν υψηλότερο βαθμό κρίσεως ή περιπλοκότητας, ή πεδία στα οποία οι εκτιμήσεις και παραδοχές είναι σημαντικές για τις οικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη § 2.2.

1.4. Δομή του Ομίλου

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις ενοποιούμενες εταιρίες της ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ, τις άμεσες και έμμεσες συμμετοχές της Εταιρίας επί των μετοχικών τους κεφαλαίων, και τη μέθοδο ενοποίησης.

Οι εταιρίες του Ομίλου (όλες έχουν χώρα εγκατάστασης την Ελλάδα), οι οποίες περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις των χρήσεων 2016, 2015, είναι οι εξής:

Επωνυμία Θυγατρικής	% άμεσης συμμετοχής	% έμμεσης συμμετοχής	% συνολικής συμμετοχής	% μη ελέγχουσες συμμετοχές	Μέθοδος Ενοποίησης
ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΑΕ					ΜΗΤΡΙΚΗ
ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε	95,00%	0,00%	95,00%	5%	ΟΛΙΚΗ
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Α.Ε	0,00%	90,25%	90,25%	9,75%	ΟΛΙΚΗ
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε	0,00%	90,25%	90,25%	9,75%	ΟΛΙΚΗ

Η σχέση που υπαγόρευσε την ενοποίηση των παραπάνω επιχειρήσεων, είναι η εξαγορά ποσοστού 95% της θυγατρικής ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε. από την μητρική εταιρία ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε., στης 13/12/2010. Σημειώνεται πως η θυγατρική ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε. συμμετέχει άμεσα στο κεφάλαιο των θυγατρικών της ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ Α.Ε και ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΚΡΗΤΗΣ Α.Ε με 95% αντίστοιχα.

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε. παρατίθενται στη διεύθυνση διαδικτύου www.spyrides.gr . Επιπλέον, οι οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιριών παρατίθενται στις διευθύνσεις διαδικτύου www.petrotek.gr, www.petrotekkritis.gr, www.petrotekmakedonias.gr.

2. Βασικές Λογιστικές Αρχές

Οι λογιστικές αρχές οι οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί στην σύνταξη των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2016, έχουν εφαρμοσθεί με συνέπεια για όλες τις χρήσεις που παρουσιάζονται, προσαρμοσμένων με τα νέα Πρότυπα και τις αναθεωρήσεις επί των Προτύπων που επιτάσσουν τα ΔΠΧΑ για τις χρήσεις που άρχισαν την 1η Ιανουαρίου 2016.

2.1. Πρότυπα και Διερμηνείες

Α) Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις και Διερμηνείες των ΔΠΧΑ εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2016 ή μεταγενέστερα.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Πρόγραμμα Καθορισμένων Παροχών: Εισφορές εργαζομένων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/02/2015)**

Τον Νοέμβριο του 2013, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19 με τίτλο «Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών: Εισφορές Εργαζομένων». Οι εν λόγω τροποποιήσεις έχουν εφαρμογή σε εισφορές εργαζομένων ή τρίτων μερών αναφορικά με προγράμματα καθορισμένων παροχών. Ο σκοπός των τροποποιήσεων είναι να απλοποιήσουν την λογιστική αντιμετώπιση για τις εισφορές που είναι ανεξάρτητες από τα έτη υπηρεσίας των εργαζομένων, όπως είναι για παράδειγμα, οι εισφορές που υπολογίζονται ως σταθερό ποσοστό επί της μισθοδοσίας. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν καμία ουσιώδη επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2010-2012 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/02/2015)**

Τον Δεκέμβριο του 2013, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ - Κύκλος 2010-2012», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων αναφορικά με επτά θέματα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιουλίου 2014, αν και οι

οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να τις εφαρμόσουν νωρίτερα. Τα θέματα που περιλαμβάνονται σε αυτόν τον κύκλο είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 2: Ορισμός των προϋποθέσεων κατοχύρωσης, ΔΠΧΑ 3: Λογιστική αντιμετώπιση ενός ενδεχόμενου ανταλλάγματος σε συνενώσεις επιχειρήσεων, ΔΠΧΑ 8: Συνάθροιση λειτουργικών τομέων, ΔΠΧΑ 8: Συμφωνία του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού των προς παρουσίαση τομέων με τα στοιχεία του ενεργητικού της επιχείρησης, ΔΠΧΑ 13: Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις, ΔΛΠ 16 /ΔΛΠ 38: Μέθοδος αναπροσαρμογής – αναλογική αναδιατύπωση των σωρευμένων αποσβέσεων και ΔΛΠ 24: Υπηρεσίες Βασικών Διευθυντικών Στελεχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν καμία ουσιώδη επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11: «Λογιστικός χειρισμός των Αποκτήσεων Συμμετοχών σε Από Κοινού Λειτουργίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 11. Οι εν λόγω τροποποιήσεις προσθέτουν νέα καθοδήγηση σχετικά με τη λογιστική αντιμετώπιση της απόκτησης συμμετοχής σε μία από κοινού λειτουργία, η οποία συνιστά μία επιχείρηση και διευκρινίζουν τον κατάλληλο λογιστικό χειρισμό για τέτοιες αποκτήσεις. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν καμία ουσιώδη επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16 και στο ΔΛΠ 38: «Διευκρινίσεις αναφορικά με Αποδεκτές Μεθόδους Αποσβέσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 16 και στο ΔΛΠ 38. Το ΔΛΠ 16 και το ΔΛΠ 38 καθιερώνουν τις αρχές προκειμένου να διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίον αντιμετωπίζονται οι αποσβέσεις στον ρυθμό της αναμενόμενης ανάλωσης των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών που ενσωματώνονται στο περιουσιακό στοιχείο. Το IASB έχει διευκρινίσει ότι η χρήση των μεθόδων που βασίζονται στα έσοδα για τον υπολογισμό της απόσβεσης ενός περιουσιακού στοιχείου δεν είναι κατάλληλη, διότι τα έσοδα που δημιουργούνται από μία δραστηριότητα που περιλαμβάνει τη χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου γενικά αντανακλούν παράγοντες διαφορετικούς από την ανάλωση των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών που ενσωματώνονται στο περιουσιακό στοιχείο. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν καμία ουσιώδη επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 16 και στο ΔΛΠ 41: «Γεωργία: Καρποφόρες Φυτείες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Ιούνιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων μέσω των οποίων αλλάζει η χρηματοοικονομική αναφορά για τις καρποφόρες φυτείες. Με την τροποποίηση αυτή, αποφασίστηκε ότι οι καρποφόρες φυτείες, θα πρέπει να λογιστικοποιούνται με τον ίδιο τρόπο όπως τα ενσώματα πάγια (ΔΛΠ 16). Συνεπώς, με τις εν λόγω τροποποιήσεις οι καρποφόρες φυτείες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 16, αντί του ΔΛΠ 41. Η παραγωγή που αναπτύσσεται στις καρποφόρες φυτείες παραμένει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 41. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν καμία επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 27: «Μέθοδος της Καθαρής Θέσης σε Ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Αύγουστο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 27. Με τις εν λόγω τροποποιήσεις, μία οικονομική οντότητα έχει την επιλογή να

αναγνωρίσει τις επενδύσεις της σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς βάσει της μεθόδου της καθαρής θέσης στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις της, επιλογή η οποία έως και την έκδοση των συγκεκριμένων τροποποιήσεων, δεν ίσχυε. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν καμία επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2012-2014 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Σεπτέμβριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ - Κύκλος 2012-2014», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε τέσσερα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2016, αν και οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να τις εφαρμόσουν νωρίτερα. Τα θέματα που περιλαμβάνονται σε αυτόν τον κύκλο είναι τα εξής: ΔΠΧΑ 5: Αλλαγές στις μεθόδους διάθεσης, ΔΠΧΑ 7: Συμβάσεις Υπηρεσίας και Εφαρμογή των τροποποιήσεων του ΔΠΧΑ 7 στις συνοπτικές ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις, ΔΛΠ 19: Επιτόκιο προεξόφλησης: θέμα τοπικής αγοράς, και ΔΛΠ 34: Γνωστοποιήσεις πληροφοριών στην ενδιάμεση οικονομική αναφορά. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν καμία ουσιώδη επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1: «Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Δεκέμβριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΛΠ 1. Οι εν λόγω τροποποιήσεις έχουν ως στόχο την επίλυση θεμάτων που αφορούν στις υφιστάμενες απαιτήσεις παρουσίασης και γνωστοποίησης, και τη διασφάλιση της ικανότητας άσκησης κρίσης από τις οικονομικές οντότητες κατά την κατάρτιση των Οικονομικών Καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν καμία ουσιώδη επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στα ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28: «Επενδυτικές Οντότητες: Εφαρμόζοντας την Εξαίρεση από την Ενοποίηση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Δεκέμβριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στα ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28. Οι εν λόγω τροποποιήσεις εισάγουν επεξηγήσεις αναφορικά με τις απαιτήσεις λογιστικοποίησης των επενδυτικών οντοτήτων, ενώ παρέχουν εξαιρέσεις σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι οποίες θα μειώσουν τα κόστη που σχετίζονται με την εφαρμογή των Προτύπων. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν καμία επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Β) Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα και Αναθεωρήσεις Προτύπων αλλά και οι ακόλουθες Διερμηνείες για τα υπάρχοντα Πρότυπα, έχουν δημοσιευθεί αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα:

- **ΔΠΧΑ 14 «Μεταβατικοί Λογαριασμοί Ρυθμιζόμενων Δραστηριοτήτων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2016)**

Τον Ιανουάριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 14. Σκοπός του ενδιάμεσου αυτού Προτύπου είναι η ενίσχυση της συγκρισιμότητας των

χρηματοοικονομικών αναφορών των οικονομικών οντοτήτων που έχουν ρυθμιζόμενες δραστηριότητες. Σε πολλές χώρες, υπάρχουν κλάδοι που υπόκεινται σε ειδική ρύθμιση, σύμφωνα με την οποία οι κυβερνητικές αρχές ρυθμίζουν την παροχή και την τιμολόγηση συγκεκριμένων τύπων δραστηριοτήτων ιδιωτικών οικονομικών οντοτήτων. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, εν αναμονή της τελικής έκδοσης του Προτύπου.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2018.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 10 και στο ΔΛΠ 28: «Πωλήσεις ή Εισφορές Περιουσιακών Στοιχείων μεταξύ ενός Επενδυτή και της Συγγενούς ή της Κοινοπραξίας του» (το IASB ανέβαλε επ' αόριστον την έναρξη ισχύος των εν λόγω τροποποιήσεων)**

Τον Σεπτέμβριο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 10 και στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η αντιμετώπιση μίας αναγνωρισμένης ασυνέπειας μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και αυτών του ΔΛΠ 28, σχετικά με τον χειρισμό της πώλησης ή εισφοράς περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς ή της κοινοπραξίας του. Τον Δεκέμβριο του 2015, το IASB ανέβαλε επ' αόριστον την έναρξη ισχύος των εν λόγω τροποποιήσεων, εν αναμονή των αποτελεσμάτων του ερευνητικού έργου σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό βάσει της μεθόδου της καθαρής θέσης. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 12: «Αναγνώριση Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης για μη Πραγματοποιηθείσες Ζημιές» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 12. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που επιμετρώνται στην εύλογη αξία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 7: «Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 7. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να καταστεί εφικτό για τους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις απαιτούν από τις οικονομικές οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις, οι οποίες θα καθιστούν εφικτό στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των μεταβολών που προκύπτουν από ταμειακές ροές, καθώς και των μη ταμειακών μεταβολών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2017 και 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 12: Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής του Προτύπου, ΔΠΧΑ 1: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, ΔΛΠ 28: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017 όσον αφορά στο ΔΠΧΑ 12, και την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 όσον αφορά στα ΔΠΧΑ 1 και ΔΛΠ 28. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

.

2.2. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές

Η προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί από τη Διοίκηση τη διενέργεια κρίσεων, εκτιμήσεων και παραδοχών οι οποίες επηρεάζουν τα ποσά του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, όπως επίσης και τις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων καθώς και τα παρουσιαζόμενα ποσά εσόδων και δαπανών κατά τη διάρκεια της παρουσιαζόμενης περιόδου. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αφορούν στο μέλλον και ως συνέπεια, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφοροποιούνται από τους λογιστικούς υπολογισμούς.

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς με την χρησιμοποίηση όλων των διαθέσιμων πληροφοριών.

2.2.1. Κρίσεις

Κατά τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου, κρίσεις, πέραν αυτών που περιλαμβάνουν εκτιμήσεις, διενεργούνται από τη Διοίκηση και επηρεάζουν τα ποσά που αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις.

2.2.2. Εκτιμήσεις και παραδοχές

Συγκεκριμένα ποσά που περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις και τις σχετικές αποκαλύψεις θα πρέπει να εκτιμηθούν, απαιτώντας από τη Διοίκηση να χρησιμοποιήσει παραδοχές αναφορικά με τις αξίες ή τις συνθήκες οι οποίες δεν μπορούν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά τη στιγμή προετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων. Μία «κρίσιμη λογιστική εκτίμηση» είναι εκείνη που συνδυάζει σημαντικότητα στην απεικόνιση της

χρηματοοικονομικής κατάστασης της επιχείρησης και των αποτελεσμάτων της και απαιτεί από τη Διοίκηση του Ομίλου πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή σύνθετες κρίσεις, ενώ συχνά υπάρχει ανάγκη εκτιμήσεων σχετικά με την επίδραση γεγονότων τα οποία θεωρούνται ως ενδογενώς αβέβαια. Ο Όμιλος αποτιμά τέτοιες κρίσεις σε μία συνεχή βάση, στηριζόμενος σε ιστορικά στοιχεία και εμπειρία, σε συμβουλές ειδικών, σε τάσεις και μεθόδους οι οποίες θεωρούνται εύλογες σε σχέση με τις περιστάσεις, καθώς και σε προβλέψεις αναφορικά με το πώς αυτές ενδέχεται να μεταβληθούν στο μέλλον.

- **Προβλέψεις για Επισφαλείς Απαιτήσεις**

Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις ίσες με το ποσό των απαιτήσεων από πελάτες και χρεώστες που η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ως επισφαλείς. Για να καθορίσει τις απαραίτητες προβλέψεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, λαμβάνει υπόψη διάφορα γεγονότα (π.χ. πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη, αμφισβήτηση ύπαρξης της απαίτησης και του ποσού αυτής, κ.λ.π.). Πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

- **Βραδέως κινούμενα και απαξιωμένα αποθέματα**

Κατάλληλες προβλέψεις σχηματίζονται για απαξιωμένα, άχρηστα και αποθέματα με πολύ χαμηλή κίνηση στην αγορά. Οι μειώσεις της αξίας των αποθεμάτων στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία και οι λοιπές ζημίες από αποθέματα καταχωρούνται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο που εμφανίζονται. Για την εκτίμηση της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, η Διοίκηση λαμβάνει υπ' όψιν την πιο αξιόπιστη απόδειξη η οποία είναι διαθέσιμη τη στιγμή που πραγματοποιείται η εκτίμηση. Πρόβλεψη για απομείωση της αξίας των αποθεμάτων σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

- **Προβλέψεις για Φόρο εισοδήματος**

Η πρόβλεψη για φόρο εισοδήματος με βάση το ΔΛΠ 12 υπολογίζεται με εκτίμηση των φόρων που θα καταβληθούν στις φορολογικές αρχές και περιλαμβάνει τον τρέχοντα φόρο εισοδήματος για κάθε χρήση, πρόβλεψη για τους πρόσθετους φόρους που πιθανόν να προκύψουν από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους και αναγνώριση μελλοντικών φορολογικών ωφελειών. Για τον καθορισμό των προβλέψεων για φόρους εισοδήματος απαιτούνται σημαντικές εκτιμήσεις. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο ακριβής καθορισμός του φόρου είναι αβέβαιος κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης. Ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει υποχρεώσεις για αναμενόμενα θέματα φορολογικού ελέγχου βασιζόμενος σε εκτιμήσεις για το ποσό των επιπλέον φόρων που ενδεχομένως θα προκύψουν. Η τελική εκκαθάριση των φόρων εισοδήματος ενδέχεται να αποκλίνει από τα σχετικά ποσά τα οποία έχουν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

- **Ανακτησιμότητα αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης**

Για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί απαιτούνται σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης του Ομίλου, οι οποίες βασίζονται στα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη σε συνδυασμό με τις μελλοντικές φορολογικές στρατηγικές που θα ακολουθηθούν. Επίσης, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων, ο Όμιλος αξιολογεί την αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (αξιολόγηση ανακτησιμότητας).
Στα πλαίσια αυτά, ο Όμιλος κατά την 31/12/2016 έχει προβεί σε αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (επί των προσωρινών διαφορών). Η Διοίκηση, βάσει των επιχειρηματικών σχεδίων που έχει καταρτίσει εκτιμά ότι θα ανακύψουν μεσο-μακροπρόθεσμα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη.

- **Ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις**

Ο Όμιλος είναι δυνατό να εμπλακεί σε δικαστικές διαμάχες και αξιώσεις κατά τη συνήθη πορεία της λειτουργίας του. Η Διοίκηση έχει την άποψη ότι οποιοιδήποτε διακανονισμοί επιτευχθούν δε θα

επηρεάσουν σημαντικά τη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου όπως αυτή παρουσιάζεται την 31/12/2016. Ωστόσο, ο προσδιορισμός ενδεχόμενων υποχρεώσεων συνδεμένων με δικαστικές διαμάχες και αξιώσεις είναι μία σύνθετη διαδικασία, που απαιτεί κρίσεις αναφορικά με το αποτέλεσμα και την εφαρμογή νόμων και ρυθμίσεων. Αλλαγή στις κρίσεις ή στην εφαρμογή μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση ή τη μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων του Ομίλου στο μέλλον.

- **Ωφέλιμη Ζωή Αποσβέσιμων Στοιχείων**

Η Διοίκηση εξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων στοιχείων σε κάθε χρήση. Την 31/12/2016 η Διοίκηση εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των στοιχείων του ενεργητικού.

- **Απομείωση Ενσώματων Παγίων**

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας λόγω χρήσης η Διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή την μονάδα ταμειακής ροής και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών. Εναλλακτικά επιλέγει άλλη εύλογη μέθοδο που κρίνει πως απεικονίζει με αξιόπιστο τρόπο την ανακτήσιμη αξία των ενσώματων παγίων κατά την λήξη της χρήσης.

- **Πρόβλεψη για Αποζημίωση Προσωπικού**

Το ύψος της πρόβλεψης για αποζημίωση προσωπικού βασίζεται σε αναλογιστική μελέτη. Η αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει την στοιχειοθέτηση παραδοχών σχετικών με το προεξοφλητικό επιτόκιο, το ποσοστό αύξησης των αμοιβών των εργαζομένων, την αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή και την αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή. Οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται εμπεριέχουν σημαντική αβεβαιότητα και η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε συνεχή επανεκτίμησή τους.

- **Κατηγοριοποίηση των επενδύσεων**

Η Διοίκηση αποφασίζει κατά την απόκτηση μιας επένδυσης, εάν αυτή θα κατηγοριοποιηθεί ως διακρατούμενη ως τη λήξη, κατεχόμενη για εμπορικούς σκοπούς, αποτιμώμενη στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ή διαθέσιμη προς πώληση. Για τις επενδύσεις που χαρακτηρίζονται ως διακρατούμενες ως τη λήξη, η Διοίκηση εξετάζει εάν πληρούνται τα κριτήρια του ΔΛΠ 39 και συγκεκριμένα το κατά πόσο ο Όμιλος έχει την πρόθεση και την ικανότητα να τις κρατήσει έως τη λήξη τους. Η κατηγοριοποίηση των επενδύσεων ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο η Διοίκηση παρακολουθεί την απόδοση αυτών των επενδύσεων. Όταν δεν κατηγοριοποιούνται ως κατεχόμενες για εμπορικούς σκοπούς αλλά υπάρχουν διαθέσιμες και αξιόπιστες εύλογες αξίες και οι μεταβολές στις εύλογες αξίες περιλαμβάνονται στο κέρδος ή στη ζημιά στους λογαριασμούς της Διοίκησης, κατηγοριοποιούνται ως αποτιμώμενες στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Όλες οι άλλες επενδύσεις κατηγοριοποιούνται ως διαθέσιμες προς πώληση.

- **Κατά πόσο μια μίσθωση που συνάπτεται με έναν εξωτερικό εκμισθωτή κατατάσσεται ως λειτουργική ή χρηματοδοτική**

Η αξιολόγηση τέτοιων συμβάσεων δεν εναπόκειται μόνο στον έλεγχο του τύπου που τη διέπει αλλά κυρίως στην αξιολόγηση της ουσίας της συναλλαγής. Για την αξιολόγηση της ουσίας της συναλλαγής λαμβάνονται υπόψη γεγονότα όπως ο χρόνος της μίσθωσης, η υπολειπόμενη εύλογη αξία του παγίου και διάφοροι άλλοι παράγοντες.

3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών αρχών

Παρακάτω συνοψίζονται, οι σημαντικές λογιστικές πολιτικές οι οποίες έχουν χρησιμοποιηθεί στην κατάρτιση αυτών των ενοποιημένων και εταιρικών οικονομικών καταστάσεων.

Αξίζει να σημειωθεί όπως αναφέρθηκε ανωτέρω ότι χρησιμοποιούνται λογιστικές εκτιμήσεις και υποθέσεις στην κατάρτιση των εν λόγω οικονομικών καταστάσεων. Παρά το γεγονός ότι αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στην καλύτερη γνώση της Διοίκησης σχετικά με τα τρέχοντα γεγονότα και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα είναι πιθανό να διαφέρουν τελικά από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί.

3.1. Μετατροπή στοιχείων σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων επιμετρούνται βάσει του νομίσματος του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο λειτουργεί η Εταιρία (λειτουργικό νόμισμα). Το λειτουργικό νόμισμα καθώς και το νόμισμα παρουσίασης της Εταιρίας είναι το Ευρώ, επομένως οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας παρουσιάζονται σε Ευρώ.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με την χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά την διάρκεια της περιόδου και από την μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία αναφοράς, καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας. Στις οικονομικές καταστάσεις της παρούσας χρήσεως δεν υπάρχουν μη νομισματικά στοιχεία που είναι εκφρασμένα σε ξένο νόμισμα.

3.2. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Εδαφικές εκτάσεις κατεχόμενες για την παραγωγή ή τη διοίκηση εμφανίζονται στο κόστος κτήσης τους. Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται

Τα κτίρια, ο τεχνικός εξοπλισμός, και τα έπιπλα εμφανίζονται στο κόστος κτήσης μειωμένο με τις σωρευμένες αποσβέσεις και οποιεσδήποτε σωρευμένες ζημίες απομείωσης. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων αυτών.

Το κόστος κτήσης των οικοπέδων και κτιρίων την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ, δηλαδή την 1/1/2014, προσδιορίστηκε κατόπιν της διεξαγωγής μελέτης από εξειδικευμένο εκτιμητή, ανεξάρτητο από τον Όμιλο.

Τα κόστη της καθημερινής συντήρησης και επισκευής των ενσώματων ακινητοποιήσεων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων, υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Κτίρια	50 έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός	1-10 έτη
Αυτοκίνητα	8-10 έτη
Λοιπός εξοπλισμός	5-7 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Όταν οι λογιστικές αξίες των

ενσωμάτων ακινητοποιήσεων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.

Τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται με βάση την αναμενόμενη ωφέλιμη διάρκεια ζωής των παγίων δηλαδή την πολιτική απόσβεσης της Εταιρίας για παρόμοια περιουσιακά στοιχεία ή με βάση τη διάρκεια σύμβασης μίσθωσης εάν είναι μικρότερη από την ωφέλιμη διάρκεια ζωής των παγίων αυτών.

Κατά την πώληση ενσωμάτων ακινητοποιήσεων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημίες στα αποτελέσματα.

3.3. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία συμπεριλαμβάνονται οι άδειες λογισμικού. Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 1 έως 5 χρόνια. Τα έξοδα που αφορούν τη συντήρηση των προγραμμάτων λογισμικού αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιούνται.

3.4. Ενοποίηση

3.4.1. Θυγατρικές

Θυγατρικές είναι όλες οι εταιρίες στις οποίες η Μητρική έχει τη δυνατότητα να ασκεί τον έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιριών. Η Εταιρία αποκτά και ασκεί έλεγχο κυρίως μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου των θυγατρικών επιχειρήσεων. Θυγατρικές θεωρούνται επίσης και οι επιχειρήσεις στις οποίες η Εταιρία, αποτελώντας το σημαντικότερο και μοναδικό μεγάλο μέτοχο, έχει τη δυνατότητα να ορίζει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού συμβουλίου τους. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι εξασκήσιμα κατά τον χρόνο σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η Εταιρία ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών.
Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) με τη μέθοδο της απόκτησης από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος σε αυτές και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται. Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται με βάση τη μέθοδο της απόκτησης. Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η αποκτώσα επιχείρηση αναγνωρίζει την υπεραξία που προκύπτει από τη συναλλαγή της απόκτησης, ως το υπερβάλλον ποσό μεταξύ: του αθροίσματος (i) του ανταλλάγματος που μεταβιβάστηκε αποτιμώμενο σε εύλογες αξίες, (ii) του ποσού των τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στην αποκτώμενη (αποτιμώμενων είτε στην εύλογη αξία τους είτε στο αναλογικό ποσοστό των μη ελεγχουσών συμμετοχών επί των καθαρών αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού της αποκτώμενης) και (iii) σε συνένωση επιχειρήσεων που ολοκληρώνεται σε στάδια, της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των συμμετοχικών δικαιωμάτων που κατείχε η αποκτώσα προηγουμένως στην αποκτώμενη, μείον της καθαρής αξίας κατά την ημερομηνία της απόκτησης των αποκτηθέντων αναγνωρίσιμων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων.
Η υπεραξία ελέγχεται ετησίως για πιθανή απομείωση και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της ανακτήσιμης αξίας της αναγνωρίζεται ως ζημιά απομείωσης, επιβαρύνοντας τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου.

Σε αντίθετη περίπτωση, που η αποκτώσα επιχείρηση προβεί σε μία απόκτηση συμμετοχικού δικαιώματος στην οποία, κατά την ημερομηνία της απόκτησης, η καθαρή αξία των αποκτηθέντων στοιχείων του ενεργητικού και των αναληφθεισών υποχρεώσεων υπερβαίνει τα ανταλλάγματα που μεταβιβάζονται, τότε πρόκειται για μία αγορά ευκαιρίας. Αφού διενεργηθούν οι απαραίτητοι επανέλεγχοι, το υπερβάλλον ποσό της παραπάνω διαφοράς αναγνωρίζεται ως κέρδος, στα κέρδη ή στις ζημιές της περιόδου.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιριών του Ομίλου απαλείφονται στις ενοποιημένες καταστάσεις. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος στοιχείου ενεργητικού.
Όπου απαιτήθηκε, οι λογιστικές πολιτικές των θυγατρικών εταιριών έχουν τροποποιηθεί, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συνέπεια με τις λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο. Στη § 1.4, παρατίθεται πλήρης λίστα των θυγατρικών μαζί με τα σχετικά ποσοστά της Εταιρίας.
Η ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων των θυγατρικών εταιριών συμπίπτει με αυτή της μητρικής εταιρίας.

3.4.2. Συμμετοχές σε θυγατρικές (εταιρικές οικονομικές καταστάσεις)

Οι συμμετοχές της μητρικής εταιρίας στις θυγατρικές της στα πλαίσια των Εταιριών Οικονομικών Καταστάσεων αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μειωμένο με τυχόν σωρευμένες ζημιές απομείωσης που αναγνωρίζονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 36. Σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης η Εταιρία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι επενδύσεις έχουν υποστεί απομείωση. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η ζημιά που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στην Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων.
Τα κόστη που σχετίζονται με την απόκτηση των επενδύσεων σε θυγατρικές (π.χ. αμοιβές συμβούλων, νομικών, λογιστών, εκτιμητών και άλλες επαγγελματικές και συμβουλευτικές αμοιβές), αναγνωρίζονται ως έξοδα και επιβαρύνουν τα κέρδη ή τις ζημιές της περιόδου στην οποία πραγματοποιούνται.

3.4.3. Μεταβολές Ιδιοκτησιακών Δικαιωμάτων σε Θυγατρικές

Όταν πραγματοποιούνται μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα σε μία θυγατρική, τότε εξετάζεται εάν οι μεταβολές αυτές έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια του ελέγχου στη θυγατρική ή όχι.
Όταν οι μεταβολές στα ιδιοκτησιακά δικαιώματα δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, τότε λογίζονται ως συναλλαγές ιδίων κεφαλαίων (δηλαδή ως συναλλαγές με ιδιοκτήτες υπό την ιδιότητά τους ως ιδιοκτήτες). Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι λογιστικές αξίες των ελεγχουσών και μη ελεγχουσών συμμετοχών προσαρμόζονται, έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές στις σχετικές συμμετοχές τους στη θυγατρική. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ του ποσού με το οποίο οι μη ελέγχουσες συμμετοχές προσαρμόζονται και της εύλογης αξίας του ανταλλάγματος που καταβλήθηκε ή ελήφθη, αναγνωρίζεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια και κατανέμεται στους ιδιοκτήτες της μητρικής.
Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή όταν οι μεταβολές ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων οδηγούν σε απώλεια ελέγχου, τότε η μητρική λογιστικοποιεί τις απαραίτητες εγγραφές πώλησης και αναγνωρίζει το αποτέλεσμα από την πώληση (αποαναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού, της υπεραξίας και των υποχρεώσεων της θυγατρικής κατά την ημερομηνία απώλειας του ελέγχου, αποαναγνώριση της λογιστικής αξίας των μη ελεγχουσών συμμετοχών, προσδιορισμός του αποτελέσματος από την πώληση). Με την απώλεια ελέγχου μίας θυγατρικής, τυχόν επένδυση που διακρατείται στην πρώην θυγατρική, αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 39.

3.4.4. Μη Ελέγχουσες Συμμετοχές

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές είναι το μέρος των ιδίων κεφαλαίων μίας θυγατρικής που δεν αναλογούν, άμεσα ή έμμεσα, στην μητρική επιχείρηση. Οι ζημιές που αφορούν στις μη ελέγχουσες συμμετοχές (μειοψηφία) μίας θυγατρικής, μπορεί να ξεπερνούν τα δικαιώματα των μη ελεγχουσών συμμετοχών στα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής. Τα κέρδη ή οι ζημιές και κάθε συστατικό στοιχείο των λοιπών συνολικών εσόδων, λογίζεται τόσο στους ιδιοκτήτες της μητρικής όσο και στις μη ελέγχουσες συμμετοχές, ακόμα και αν αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι οι μη ελέγχουσες συμμετοχές θα παρουσιάζουν έλλειμμα.

Τα ποσοστά των μη ελεγχουσών συμμετοχών αναφέρονται στη § 1.4. Ο Όμιλος έκρινε πως με βάση το σύνολο των Ιδίων Κεφαλαίων και τα Κέρδη / (ζημιές) μετά φόρων, οι εν λόγω μη ελέγχουσες συμμετοχές δεν κρίνονται ουσιώδεις.

3.5. Χρηματοοικονομικά στοιχεία Ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνουν ταμειακά και χρηματοοικονομικά μέσα.

Ως χρηματοοικονομικό μέσο θεωρείται κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού σε μία επιχείρηση και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο σε μια άλλη επιχείρηση. Τα χρηματοοικονομικά μέσα εκτός από χρηματοοικονομικά μέσα αντιστάθμισης, μπορούν να χωρισθούν στις κάτωθι κατηγορίες:

I. δάνεια και απαιτήσεις,
II. χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης,
III. διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού
IV. επενδύσεις κατεχόμενες ως τη λήξη.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομούνται στις ανωτέρω κατηγορίες από τη Διοίκηση της Εταιρίας κατά την αρχική αναγνώριση, ανάλογα με το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν. Ο χαρακτηρισμός των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού επανεκτιμάται στο τέλος κάθε ημερομηνίας δημοσίευσης κατά την οποία είναι διαθέσιμη η επιλογή κατηγορίας ή λογιστικού χειρισμού.

Συνήθεις αγοραπωλησίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία τακτοποίησής τους, ενώ όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία δεν έχουν αποτιμηθεί στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους πλέον τα κόστη της συναλλαγής. Διακοπή αναγνώρισης χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού επέρχεται από τη στιγμή όπου το δικαίωμα λήψης ταμειακών ροών από την επένδυση έχει λήξει ή έχει μεταφερθεί.

Η εκτίμηση της απομείωσης γίνεται τουλάχιστον σε κάθε ημερομηνία δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων είτε όταν υπάρχουν αντικειμενικά τεκμήρια ότι κάποιο χρηματοοικονομικό στοιχείο ή ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων έχουν υποστεί μείωση της αξίας τους είτε όχι.

Ο Όμιλος δεν χρησιμοποιεί παράγωγα, είτε για εμπορικούς σκοπούς είτε για σκοπούς αντιστάθμισης.

3.5.1. Δάνεια και απαιτήσεις

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με σταθερές και προσδιοριστέες καταβολές και τα οποία δεν έχουν χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά. Δημιουργούνται όταν η Εταιρία παρέχει χρήματα, προϊόντα ή υπηρεσίες απευθείας σε έναν οφειλέτη χωρίς πρόθεση εμπορικής εκμετάλλευσης.

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου μείον κάθε πρόβλεψη για απομείωση. Κάθε μεταβολή στην αξία των δανείων και απαιτήσεων αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα όταν τα δάνεια και οι απαιτήσεις διαγράφονται ή υφίστανται μείωση της αξίας τους καθώς και κατά την διενέργεια της απόσβεσης.

Για ορισμένες απαιτήσεις πραγματοποιείται έλεγχος για τυχόν απομείωση τους ανά μεμονωμένη απαίτηση (για παράδειγμα για κάθε πελάτη ξεχωριστά) στις περιπτώσεις όπου η είσπραξη της απαίτησης έχει χαρακτηρισθεί εκπρόθεσμη κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων ή σε περιπτώσεις όπου αντικειμενικά στοιχεία υποδεικνύουν την ανάγκη για απομείωση τους. Οι λοιπές απαιτήσεις ομαδοποιούνται και ελέγχονται για τυχόν απομείωση τους στο σύνολο τους. Οι ομάδες έχουν σαν κοινό χαρακτηριστικό την γεωγραφική κατανομή, τον κλάδο δραστηριότητας

των αντισυμβαλλόμενων και, εάν υπάρχουν, άλλα κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου που τους χαρακτηρίζουν.

Οι απαιτήσεις και τα δάνεια περιλαμβάνονται στα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εκτός αυτών που λήγουν μετά την πάροδο 12 μηνών από την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Αυτά χαρακτηρίζονται σαν μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης ταξινομούνται σαν εμπορικές και άλλες απαιτήσεις και αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρίας.

3.5.2. Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Πρόκειται για χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, που ικανοποιούν οποιαδήποτε από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς.
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις, τα οποία κατά την αρχική αναγνώριση ταξινομούνται στην συγκεκριμένη κατηγορία επειδή:

(α) πρόκειται για στοιχεία, τα οποία σύμφωνα με την στρατηγική της Εταιρίας διαχειρίζονται, αξιολογούνται και παρακολουθούνται στην εύλογη αξία τους. Πρόκειται ουσιαστικά για επενδύσεις επιχειρηματικών συμμετοχών,

(β) πρόκειται για στοιχεία, που περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα, που διαφοροποιούν σημαντικά τις ροές του κυρίως συμβολαίου και η Εταιρία επιλέγει να ταξινομήσει ολόκληρο το σύνθετο χρηματοοικονομικό μέσο στην κατηγορία αυτή.

Τα στοιχεία του χαρτοφυλακίου αυτού αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος, ως αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις.

Μέχρι σήμερα η Εταιρία διαθέτει τέτοια χρηματοοικονομικά στοιχεία.

3.5.3. Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τα οποία είτε προσδιορίζονται σε αυτήν την κατηγορία, είτε δεν μπορούν να ενταχθούν σε κάποια από τις άλλες κατηγορίες.

Τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και τα σχετικά κέρδη ή ζημιές καταχωρούνται σε αποθεματικό των ιδίων κεφαλαίων καθαρά φόρων, μέχρι τα στοιχεία αυτά να πωληθούν ή να χαρακτηρισθούν ως απομειωμένα.

Κατά την πώληση ή όταν χαρακτηρισθούν ως απομειωμένα, τα κέρδη ή οι ζημιές μεταφέρονται στα συνολικά έσοδα. Ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωρισθεί στα συνολικά έσοδα δεν αντιστρέφονται μέσω συνολικών εσόδων.

Σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης η Εταιρία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού έχουν υποστεί απομείωση. Για μετοχές εταιριών, που έχουν ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, τέτοια ένδειξη συνιστά η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας σε σχέση με το κόστος κτήσεως. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η σωρευμένη στα ίδια κεφάλαια ζημιά, που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους κτήσεως και εύλογης αξίας, μεταφέρεται στα συνολικά έσοδα.

Ο Όμιλος δεν κατέχει επενδύσεις αυτής της κατηγορίας.

3.5.4. Επενδύσεις κατεχόμενες ως την λήξη

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές και συγκεκριμένη λήξη, και τα οποία η Εταιρία έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να τα διακρατήσει ως τη λήξη τους.

Οι κατεχόμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις αποτιμώνται μεταγενέστερα στο αναπόσβεστο κόστος τους βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Το αναπόσβεστο κόστος είναι το ποσό, το οποίο αρχικά αναγνωρίσθηκε μείον κεφαλαιακές πληρωμές, πλέον ή μείον τις σωρευτικές αποσβέσεις με τη χρήση πραγματικού επιτοκίου στη διαφορά μεταξύ του αρχικά αναγνωρισθέντος ποσού και του ποσού ωρίμανσης και μείον κάθε πρόβλεψη απομείωσης. Ο υπολογισμός περιλαμβάνει όλες τις πληρωθείσες ή ληφθείσες αμοιβές μεταξύ των μερών του συμβολαίου. Επιπρόσθετα, αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι η επένδυση έχει απομειωθεί, το χρηματοοικονομικό μέσο αποτιμάται στην παρούσα αξία των εκτιμώμενων ταμειακών ροών. Κάθε μεταβολή στην αξία της επένδυσης αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος χρήσεως.

Ο Όμιλος δεν κατέχει επενδύσεις αυτής της κατηγορίας.

3.6. Αποθέματα

Τα αποθέματα περιλαμβάνουν εμπορεύματα που αγοράστηκαν. Το κόστος περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για να φθάσουν τα αποθέματα στην παρούσα θέση και κατάσταση, οι οποίες είναι άμεσα αποδοτέες στην παραγωγική διαδικασία, καθώς και ένα μέρος γενικών εξόδων που σχετίζεται με την παραγωγή, το οποίο απορροφάται με βάση την κανονική δυναμικότητα των παραγωγικών εγκαταστάσεων. Το χρηματοοικονομικό κόστος δεν λαμβάνεται υπόψη.

Κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, τα αποθέματα απεικονίζονται στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εμπορευμάτων είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης κατά τη συνήθη ροή των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, μείον το εκτιμώμενο κόστος που είναι αναγκαίο για να πραγματοποιηθεί η πώληση. Το κόστος προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας την μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους. Πρόβλεψη για βραδέως κινούμενα ή απαξιωμένα αποθέματα σχηματίζεται εφόσον κρίνεται απαραίτητο.

3.7. Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται αρχικά στην τιμολογιακή αξία τους, ενώ μεταγενέστερα ενδέχεται να μειωθούν με τα ποσά για τα οποία υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι δεν θα εισπραχθούν. Κατά την εκάστοτε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, εκτιμάται η εισπραξιμότητα των εισπρακτέων λογαριασμών κατά περίπτωση και σχηματίζεται πρόβλεψη για απώλειες που είναι πιθανόν να συμβούν και μπορούν να ποσοτικοποιηθούν. Η σχηματισθείσα πρόβλεψη αναπροσαρμόζεται με επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της εκάστοτε χρήσης. Κάθε διαγραφή υπολοίπων πελατών χρεώνεται στην υπάρχουσα πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις. Αποτελεί πολιτική του Ομίλου να μην διαγράφεται καμία απαίτηση μέχρι να εξαντληθούν όλες οι δυνατές νομικές ενέργειες για την είσπραξή της.

3.8. Απομείωση αξίας στοιχείων του ενεργητικού

Τα στοιχεία του ενεργητικού που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως και όταν κάποια γεγονότα καταδεικνύουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη.
Τα στοιχεία του ενεργητικού που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Σε κάθε ημερομηνία

αναφοράς εξετάζεται εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις. Η ανακτήσιμη αξία είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της καθαρής τιμής πώλησης και της αξίας λόγω χρήσης.
Η ζημία λόγω μείωσης της αξίας των στοιχείων του ενεργητικού αναγνωρίζεται από την επιχείρηση, όταν η λογιστική αξία των στοιχείων αυτών (ή της Μονάδας Δημιουργίας Ταμειακών Ροών) είναι μεγαλύτερη από το ανακτήσιμο ποσό τους.
Καθαρή αξία πώλησης θεωρείται το ποσό από την πώληση ενός στοιχείου του ενεργητικού στα πλαίσια μιας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά από την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του στοιχείου ενεργητικού, ενώ, αξία χρήσεως είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να εισρεύσουν στην επιχείρηση από τη χρήση ενός στοιχείου ενεργητικού και από την διάθεση του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του.
Όταν η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, η αντίστοιχη ζημιά απομείωσης καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Για τους σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα στοιχεία του ενεργητικού ομαδοποιούνται στο χαμηλότερο επίπεδο για το οποίο οι ταμειακές ροές δύναται να αναγνωριστούν ξεχωριστά. Αντιλογισμός ζημίας απομείωσης της αξίας περιουσιακών στοιχείων που λογίστηκε σε προηγούμενα έτη, γίνεται μόνο όταν υπάρχουν ικανές ενδείξεις ότι οι εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό της ανακτήσιμης αξίας έχουν αλλάξει. Στις περιπτώσεις αυτές ο ανωτέρω αντιλογισμός αναγνωρίζεται ως έσοδο. Μετά την αναστροφή της ζημιάς απομείωσης η λογιστική αξία του στοιχείου δεν μπορεί να υπερβαίνει την λογιστική αξία (μετά από αποσβέσεις) με την οποία θα παρουσιάζονταν εάν δεν είχε αναγνωριστεί ζημιά απομείωσης.

3.9. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά στις τράπεζες και στο ταμείο καθώς και βραχυπρόθεσμες, υψηλής ρευστότητας επενδύσεις, όπως αξίες της χρηματαγοράς και τραπεζικές καταθέσεις με ημερομηνία λήξης σε τρεις μήνες ή λιγότερο. Οι αξίες της χρηματαγοράς είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά που απεικονίζονται στη εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Για τον σκοπό των Καταστάσεων Ταμιακών Ροών, τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα αποτελούνται από ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα όπως προσδιορίστηκαν ανωτέρω, χωρίς να περιλαμβάνονται τυχόν εκκρεμή υπόλοιπα των τραπεζικών υπεραναλήψεων (bank overdrafts).

3.10. Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο προσδιορίζεται σύμφωνα με την ονομαστική αξία των μετοχών που έχουν εκδοθεί. Η αύξηση μετοχικού κεφαλαίου με καταβολή μετρητών περιλαμβάνει κάθε διαφορά υπέρ το άρτιο κατά την αρχική έκδοση του μετοχικού κεφαλαίου. Τα άμεσα έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου σχετικά με την έκδοση νέων μετοχών απεικονίζονται αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων, καθαρά από φόρους. Τα μερίσματα μετοχών αναγνωρίζονται ως υποχρέωση στην χρήση που εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων της κάθε Εταιρίας του Ομίλου.

3.11. Τακτικό αποθεματικό

Τα Αποθεματικά του Ομίλου και της Εταιρίας αποτελούνται από το Τακτικό Αποθεματικό. Σύμφωνα με το Ελληνικό εταιρικό δίκαιο οι εταιρίες υποχρεούνται να παρακρατούν το 5% των καθαρών ετησίων μετά φόρων κερδών τους για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, έως ότου το υπόλοιπο του τακτικού αποθεματικού ισούται ή φθάσει τουλάχιστον το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν είναι διαθέσιμο για διανομή αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για το συμψηφισμό ζημιών.

3.12. Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος

3.12.1. Τρέχουσα Φορολογία

Η τρέχουσα φορολογική απαίτηση/υποχρέωση περιλαμβάνει εκείνες τις υποχρεώσεις ή απαιτήσεις από τις φορολογικές αρχές σχετιζόμενες με την τρέχουσα ή προηγούμενες περιόδους αναφοράς που δεν έχουν καταβληθεί μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Υπολογίζονται σύμφωνα με τους φορολογικούς συντελεστές και τους φορολογικούς νόμους που εφαρμόζονται στην δημοσιονομική χρήση την οποία αφορούν, βάσει των φορολογητέων κερδών για την χρήση. Όλες οι μεταβολές στις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν φορολογικό έξοδο στα αποτελέσματα.

3.12.2. Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος

Η αναβαλλόμενη φορολογία εισοδήματος υπολογίζεται με την μέθοδο υποχρέωσης που εστιάζει στις προσωρινές διαφορές. Αυτή περιλαμβάνει την σύγκριση της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και υποχρεώσεων των οικονομικών καταστάσεων με τις αντίστοιχες φορολογικές βάσεις.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα αντισταθμιστούν έναντι της μελλοντικής φορολογίας εισοδήματος ενώ επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνονται κατά την έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα είναι διαθέσιμο επαρκές φορολογητέο κέρδος για να επιτρέψει την αξιοποίηση της ωφέλειας μέρους ή του συνόλου αυτής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης. Ο Όμιλος και η Εταιρία αναγνωρίζουν μία προηγουμένως μη αναγνωρισμένη αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση κατά την έκταση που είναι πιθανό ότι μελλοντικό φορολογητέο κέρδος θα επιτρέψει την ανάκτηση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένονται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές που έχουν θεσπιστεί ή ουσιωδώς θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Οι περισσότερες μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν φορολογικό έξοδο στα αποτελέσματα. Μόνο μεταβολές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις που σχετίζονται με μεταβολή στην αξία της απαίτησης ή υποχρέωσης που χρεώνεται απευθείας στα ίδια κεφάλαια χρεώνονται ή πιστώνονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

3.13. Παροχές στο προσωπικό

Βραχυπρόθεσμες παροχές: Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό, που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, ο Όμιλος αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού του (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία. Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές, που

καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους.

Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο, που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης, που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών σε ασφαλιστικές εταιρίες ή σε κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

3.13.1. Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών του Ομίλου και της Εταιρίας αφορούν στη νομική δέσμευση, που έχουν αναλάβει για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης συνταξιοδότησης σύμφωνα με το Ν. 2112/1920 και το Ν.4093/2012. Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση, που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (αποθεματικό από τις καταβολές στην ασφαλιστική εταιρία) και τις μεταβολές, που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας υποχρέωσης (projected unit credit method). Για την προεξόφληση της χρήσης 2016 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση του iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.

Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις. Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:

- την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,
- τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,
- την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,
- λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

3.14. Προβλέψεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει παρούσες νομικές ή τεκμαιρόμενες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα παρελθόντων γεγονότων για τα οποία είναι πιθανή η εκκαθάρισή τους μέσω εκροών

πόρων ενώ η εκτίμηση του ακριβούς ποσού της υποχρέωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί με αξιοπιστία.

Οι προβλέψεις επισκοπούνται κατά την ημερομηνία αναφοράς κάθε Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και προσαρμόζονται προκειμένου να αντανακλούν την παρούσα αξία της δαπάνης που αναμένεται να απαιτηθεί για τη διευθέτηση της υποχρέωσης. Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται. Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκροής πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

3.15. Αναγνώριση εσόδων και δαπανών

Τα έσοδα αναγνωρίζονται, όταν πιθανολογείται ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην οικονομική οντότητα και αυτά τα οφέλη μπορεί να επιμετρηθούν με αξιοπιστία. Το έσοδο επιμετρείται στην εύλογη αξία του εισπραχθέντος ανταλλάγματος και είναι καθαρό από φόρο προστιθέμενης αξίας, επιστροφές, κάθε είδους εκπτώσεις. Το ποσό του εσόδου θεωρείται ότι μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα όταν όλες οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που σχετίζονται με την πώληση έχουν επιλυθεί.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- **Πώληση αγαθών**

Το έσοδο από την πώληση αγαθών αναγνωρίζεται όταν οι ουσιαστικοί κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας των αγαθών έχουν μεταβιβαστεί στον αγοραστή, συνήθως με την αποστολή των αγαθών.

- **Παροχή υπηρεσιών**

Το έσοδο από συμβάσεις με προκαθορισμένη τιμή αναγνωρίζεται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της συναλλαγής κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο ποσοστιαίας ολοκλήρωσης, το έσοδο γενικά αναγνωρίζεται βάσει της δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών και της επίδοσης μέχρι σήμερα σε ποσοστό του συνόλου των υπηρεσιών που πρόκειται να εκτελεστούν.

Όταν το αποτέλεσμα της συναλλαγής που αφορά παροχή υπηρεσιών δεν μπορεί να εκτιμηθεί βάσιμα, το έσοδο αναγνωρίζεται μόνον κατά την έκταση που οι αναγνωρισμένες δαπάνες είναι ανακτήσιμες.

Το ποσό της τιμής πώλησης που σχετίζεται με συμφωνία για υπηρεσίες που θα παρασχεθούν μεταγενέστερα, εγγράφεται σε μεταβατικό λογαριασμό και αναγνωρίζεται στα έσοδα της περιόδου στην οποία παρέχονται οι υπηρεσίες. Αυτό το έσοδο (deferred income) περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις» της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Σε περιπτώσεις που ίσως μεταβληθούν οι αρχικές εκτιμήσεις των εσόδων, οι δαπάνες ή ο βαθμός ολοκλήρωσης αναθεωρούνται. Αυτές οι αναθεωρήσεις μπορεί να οδηγήσουν σε αυξήσεις ή μειώσεις των εκτιμώμενων εσόδων ή δαπανών και εμφανίζονται στα έσοδα της περιόδου στις οποίες οι περιπτώσεις οι οποίες καθιστούν αναγκαία την αναθεώρηση γνωστοποιούνται από τη διοίκηση.

- **Έσοδα από τόκους**

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου το οποίο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια μελλοντικές καταβολές τοις μετρητοίς ή εισπράξεις για τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή, όταν απαιτείται, για συντομότερο διάστημα, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή τις υποχρέωσης.

Όταν μία απαίτηση έχει υποστεί απομείωση αξίας, ο Όμιλος μειώνει τη λογιστική αξία στο ποσό που αναμένεται να ανακτηθεί, το οποίο είναι το ποσό που προκύπτει από τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλημένες με το πραγματικό επιτόκιο του μέσου, και συνεχίζει την περιοδική αναστροφή της προεξόφλησης ως έσοδο από τόκους. Έσοδα από τόκους σε δάνεια τα οποία έχουν υποστεί απομείωση αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο.

- **Έσοδα από μερίσματα**

Τα έσοδα από τα μερίσματα αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους από τους μετόχους.

- **Έξοδα**

Τα λειτουργικά έξοδα αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος κατά τη χρήση της υπηρεσίας ή την ημερομηνία δημιουργίας του. Δαπάνες για εγγυήσεις αναγνωρίζονται και χρεώνονται σε βάρος της σχετικής πρόβλεψης όταν το αντίστοιχο έσοδο αναγνωριστεί.

- **Κόστος δανεισμού**

Οι δανειακές υποχρεώσεις καταχωρούνται αρχικά στην τρέχουσα αξία τους, όπου και περιλαμβάνονται τα τραπεζικά έξοδα και προμήθειες.

Όποια διαφορά προκύψει μεταξύ των εισπράξεων (καθαρών από έξοδα συναλλαγών) και της αξίας εξόφλησης καταχωρείται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος κατά την διάρκεια του δανεισμού μέσω της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Οι δανειακές υποχρεώσεις ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες εκτός από τις περιπτώσεις που η Εταιρία έχει το δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση της υποχρέωσης για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

3.16. Μισθώσεις

Η εκτίμηση για το εάν μία συμφωνία περιέχει στοιχείο μίσθωσης πραγματοποιείται κατά την έναρξη της συμφωνίας, λαμβάνοντας υπ' όψιν όλα τα διαθέσιμα στοιχεία και τις ιδιαίτερες συνθήκες. Μετά την έναρξη της συμφωνίας πραγματοποιείται επαναξιολόγηση της, για το εάν περιέχει στοιχείο μίσθωσης, όταν συμβαίνει κάποιο από τα παρακάτω:

α. Υπάρχει μεταβολή στους όρους της σύμβασης, εκτός κι αν η μεταβολή απλά ανανεώνει ή παρατείνει τη συμφωνία,
β. Ασκείται δικαίωμα ανανέωσης ή συμφωνείται μια παράταση, εκτός κι αν όρος της ανανέωσης ή της παράτασης αρχικά είχε περιληφθεί στη μισθωτική περίοδο,
γ. Υπάρχει μια μεταβολή στο κατά πόσο η εκπλήρωση εξαρτάται από ένα καθορισμένο περιουσιακό στοιχείο,
δ. Υπάρχει σημαντική αλλαγή στο περιουσιακό στοιχείο.

Εάν μια συμφωνία επαναξιολογείται, η λογιστική αντιμετώπιση για μισθώσεις εφαρμόζεται από την ημερομηνία που η μεταβολή στις συνθήκες συνεπάγεται επαναξιολόγηση για τα (α), (γ) ή (δ), και από την ημερομηνία της ανανέωσης ή της παράτασης για την περίπτωση (β).

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Η ιδιοκτησία ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου μεταβιβάζεται στο μισθωτή εάν μεταβιβάζονται σε αυτόν ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που σχετίζονται με το μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο ανεξάρτητο με τον νομικό τύπο της σύμβασης. Κατά την έναρξη της μίσθωσης το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία του ή εάν είναι χαμηλότερη, στην παρούσα αξία των ελάχιστων καταβολών μισθωμάτων συμπεριλαμβανομένων και επιπλέον καταβολών εάν υπάρχουν, που καλύπτονται από το μισθωτή. Ένα αντίστοιχο ποσό αναγνωρίζεται ως υποχρέωση από τη χρηματοδοτική μίσθωση ανεξαρτήτως εάν μερικές από τις καταβολές μισθωμάτων καταβάλλονται προκαταβολικά κατά την έναρξη της μίσθωσης.

Η μεταγενέστερη λογιστική αντιμετώπιση των περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν αποκτηθεί με συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, π.χ. η χρησιμοποιούμενη μέθοδος απόσβεσης και ο προσδιορισμός της ωφέλιμης ζωής του, είναι ίδια με αυτή που εφαρμόζεται σε συγκρίσιμα αποκτώμενα, εκτός συμβάσεων μίσθωσης, περιουσιακά στοιχεία. Η λογιστική αντιμετώπιση της αντίστοιχης υποχρέωσης αφορά στη σταδιακή μείωση της, με βάση τις ελάχιστες καταβολές των μισθωμάτων μείον τις χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις, οι οποίες αναγνωρίζονται ως έξοδο στα χρηματοοικονομικά έξοδα. Οι χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις κατανέμονται στη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου, και αντιπροσωπεύουν ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο επί του ανεξόφλητου υπολοίπου της υποχρέωσης.

Όλες οι υπόλοιπες μισθώσεις αντιμετωπίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι καταβολές στις συμβάσεις λειτουργικής μίσθωσης αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα με τη ευθεία μέθοδο (συσχετισμός εσόδου χρήσης και εξόδου). Οι σχετιζόμενες δαπάνες, όπως η συντήρηση και η ασφάλιση, αναγνωρίζονται ως έξοδο, όταν πραγματοποιούνται.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Οι μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος δε μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες του περιουσιακού στοιχείου κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Το έσοδο του ενοικίου (καθαρό από τυχόν κίνητρα που δόθηκαν στους μισθωτές) αναγνωρίζεται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της περιόδου της μίσθωσης. Αρχικά άμεσα κόστη που βαρύνουν τους εκμισθωτές στη διαπραγμάτευση και συμφωνία μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στη λογιστική αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται καθ΄ όλη τη διάρκεια της μίσθωσης ως έσοδα μίσθωσης. Ο Όμιλος δεν εκμισθώνει πάγια με την μέθοδο της χρηματοδοτικής μίσθωσης.

3.17. Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν εμπορικές και άλλου είδους υποχρεώσεις. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρίας (εκτός των δανείων) απεικονίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, στα κονδύλια «Προμηθευτές και λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις» και «Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις».

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος συμμετέχει σε μία συμβατική συμφωνία του χρηματοοικονομικού μέσου και διαγράφονται όταν ο Όμιλος απαλλάσσεται από την υποχρέωση ή αυτή ακυρώνεται ή λήγει. Οι τόκοι αναγνωρίζονται ως έξοδο στο κονδύλι των "Χρηματοοικονομικών Εξόδων" στην Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων.

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικώς στην ονομαστική τους αξία και ακολούθως αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος μείον τις καταβολές διακανονισμού.

Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων όταν οι υποχρεώσεις διαγράφονται καθώς και μέσω της διενέργειας αποσβέσεων.

Όταν μία υπάρχουσα χρηματοοικονομική υποχρέωση ανταλλάσσεται με μια άλλη υποχρέωση διαφορετικής μορφής με τον ίδιο δανειστή αλλά ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή οι όροι μίας υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, όπως μία ανταλλαγή ή τροποποίηση, αυτή

αντιμετωπίζεται σαν εξόφληση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μίας νέας υποχρέωσης. Κάθε διαφορά στις αντίστοιχες λογιστικές αξίες αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

3.18. Δανειακές υποχρεώσεις

Τα τραπεζικά δάνεια παρέχουν βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση των λειτουργιών του Ομίλου. Όλα τα δάνεια αρχικώς αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται εκτός του κόστους έκδοσης σχετικά με τον δανεισμό. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος και κάθε διαφορά ανάμεσα στο εισπραχθέν ποσό (καθαρό από σχετικά έξοδα) και την εξόφληση αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Τα έξοδα των τόκων αναγνωρίζονται όταν καταβάλλονται και κατά την ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης στο βαθμό που αυτά τα έξοδα είναι δεδουλευμένα και δεν έχουν καταβληθεί. Τα δάνεια χωρίζονται σε μακροπρόθεσμα, αν λήγουν σε περισσότερο από ένα έτος και σε βραχυπρόθεσμα αν λήγουν σε ένα έτος ή λιγότερο μετά την ημερομηνία κλεισίματος των Οικονομικών καταστάσεων.

3.19. Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερίσματος στους μετόχους της Εταιρίας παρουσιάζεται στις οικονομικές καταστάσεις ως υποχρέωση κατά τη χρήση που εγκρίνεται η διανομή του μερίσματος από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

4. Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις

4.1. Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις του Ομίλου αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2015	3.821.143	723.083	415.288	921.813	5.881.327
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(134.215)	(600.341)	(271.761)	(829.085)	(1.835.402)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2015	**3.686.928**	**122.742**	**143.527**	**92.728**	**4.045.925**
Προσθήκες	0	21.379	10.700	41.938	74.017
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	(73.786)	0	(73.786)
Ζημιές απομείωσης αναγνωρισμένες στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(97.399)	0	0	0	(97.399)
Αποσβέσεις περιόδου	(54.953)	(36.671)	(24.438)	(33.433)	(149.496)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	0	72.973	0	72.973
Λογιστική Αξία την 31/12/2015	3.723.745	744.462	352.203	963.751	5.784.160
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(189.168)	(637.012)	(223.227)	(862.518)	(1.911.925)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2015	**3.534.576**	**107.450**	**128.976**	**101.233**	**3.872.235**
Λογιστική Αξία την 1/1/2016	3.723.745	744.462	352.203	963.751	5.784.160
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(189.168)	(637.012)	(223.227)	(862.518)	(1.911.925)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	**3.534.576**	**107.450**	**128.976**	**101.233**	**3.872.235**
Προσθήκες	0	38.465	12	20.001	58.478
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	0	(10.204)	(16.235)	(26.440)
Αποσβέσεις περιόδου	(53.178)	(39.162)	(25.644)	(37.591)	(155.575)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	0	6.415	16.235	22.650
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	3.723.745	782.927	342.010	967.517	5.816.199
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(242.347)	(676.174)	(242.455)	(883.874)	(2.044.850)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	**3.481.398**	**106.753**	**99.556**	**83.643**	**3.771.350**

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2015	3.148.000	214.899	53.677	434.616	3.851.192
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(44.308)	(153.921)	(32.355)	(388.545)	(619.130)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2015	**3.103.692**	**60.978**	**21.321**	**46.071**	**3.232.062**
Προσθήκες	0	8.750	0	17.753	26.504
Ζημιές απομείωσης αναγνωρισμένες στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	(84.000)				(84.000)
Αποσβέσεις περιόδου	(43.308)	(13.100)	(2.569)	(15.706)	(74.682)
Λογιστική Αξία την 31/12/2015	3.064.000	223.649	53.677	452.369	3.793.696
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(87.616)	(167.021)	(34.924)	(404.251)	(693.812)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2015	**2.976.384**	**56.628**	**18.753**	**48.118**	**3.099.883**

Λογιστική Αξία την 1/1/2016	3.064.000	223.649	53.677	452.369	3.793.696
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(87.616)	(167.021)	(34.924)	(404.251)	(693.812)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	**2.976.384**	**56.628**	**18.753**	**48.118**	**3.099.883**
Προσθήκες	0	14.536	0	12.800	27.336
Αποσβέσεις περιόδου	(43.308)	(11.523)	(3.599)	(18.756)	(77.185)
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	3.064.000	238.186	53.677	465.170	3.821.032
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(130.924)	(178.543)	(38.523)	(423.007)	(770.997)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	**2.933.076**	**59.642**	**15.154**	**42.163**	**3.050.034**

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης, ο Όμιλος και η Εταιρία δαπάνησαν τα ποσά των €58.478 και € 27.336 αντίστοιχα για αγορά ενσώματων παγίων στοιχείων, έναντι €74.017 και € 26.504 αντίστοιχα στην προηγούμενη χρήση.

Ο Όμιλος και η Εταιρία δεν έχουν συμβατικές δεσμεύσεις για την απόκτηση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων.

Για τη χρήση του 2015, βάσει μελέτης εκτιμητή, προέκυψε ότι η λογιστική αξία των οικοπέδων και των κτιρίων του Ομίλου και της Εταιρίας ξεπερνάει την εύλογη αξία τους κατά ποσό € 97.399 και € 84.000 αντίστοιχα. Η απομείωση αυτή της αξίας των οικοπέδων και κτηρίων τους επιβάρυνε τα αποτελέσματα της χρήσης, και συγκεκριμένα το κονδύλι «Ζημιές από απομείωση περιουσιακών στοιχείων».

Για τη χρήση του 2016, δεν υπάρχουν ενδείξεις για την απομείωση των παγίων της εταιρίας.

Προς εξασφάλιση των δανειακών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρίας έχουν εγγραφεί προσημειώσεις επί των ακινήτων (αναλυτική αναφορά στη § 4.30.2).

4.2. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρίας αποτελούνται από Λογισμικά Προγράμματα και αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ
Λογιστική Αξία την 1/1/2015	900.508	592.631
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(744.670)	-439.366
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2015	**155.838**	**153.266**
Προσθήκες	20.176	19.516
Αποσβέσεις περιόδου	(39.352)	-37.929
Λογιστική Αξία την 31/12/2015	920.683	612.147
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(784.021)	(477.295)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2015	**136.662**	**134.852**

Λογιστική Αξία την 1/1/2016	920.683	612.147
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(784.021)	(477.295)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2016	**136.662**	**134.852**
Προσθήκες	14.974	12.736
Αποσβέσεις περιόδου	(41.332)	-39.435
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	935.657	624.883
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(825.353)	(516.730)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2016	**110.304**	**108.153**

Κατά τη διάρκεια της τρέχουσας χρήσης, ο Όμιλος και η Εταιρία δαπάνησαν τα ποσά των €14.974 και € 12.736 αντίστοιχα για αγορά άυλων περιουσιακών στοιχείων, έναντι €20.176 και € 19.516 αντίστοιχα στην προηγούμενη χρήση.

4.3. Επενδύσεις σε θυγατρικές Επιχειρήσεις

Η δομή του Ομίλου καθώς και τα ποσοστά συμμετοχής που έχει, άμεσα ή έμμεσα, η μητρική στις λοιπές επιχειρήσεις παρουσιάζονται στη § 1.4.
Η αξία των άμεσων επενδύσεων σε θυγατρικές της Εταιρίας αναλύεται ως εξής:

Επωνυμία Θυγατρικής	Αξία Συμμετοχής 2016	Αξία Συμμετοχής 2015
ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε	2.000.700	2.000.700

Σε κάθε ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης η Εταιρία εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι οι επενδύσεις έχουν υποστεί απομείωση. Κατά την 31/12/16 δεν υπάρχουν σχετικές ενδείξεις.

Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της θυγατρικής ΠΕΤΡΟΤΕΚ Α.Ε που πραγματοποιήθηκε την 28/7/2016 αποφασίστηκε η διανομή μερίσματος € 1.500.000 προς τους μετόχους της. Το μέρισμα αυτό έως και 31/12/2016 έχει εξοφληθεί.

4.4. Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις και Υποχρεώσεις

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και των φορολογικών βάσεων των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και υπολογίζονται με την χρησιμοποίηση των φορολογικών συντελεστών που αναμένεται να ισχύουν στις χρήσεις, κατά τις οποίες αναμένεται να αναστραφούν οι προσωρινές φορολογητέες και εκπεστέες διαφορές . Σύμφωνα με το Νόμο 4334/2015 που δημοσιεύτηκε τη 16/7/2015 και το Ν. 4336/2015 που δημοσιεύτηκε τη 14/8/2015, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων στην Ελλάδα ανέρχεται σε 29%, και η προκαταβολή φόρου εισοδήματος σε 100% με ισχύ από 1/1/2015.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφιστούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή. Αναβαλλομένη φορολογική απαίτηση αναγνωρίζεται για τις μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, στον βαθμό που είναι πιθανή η πραγματοποίηση του σχετικού φορολογικού οφέλους μέσω μελλοντικών φορολογικών κερδών.

Τα συμψηφισμένα ποσά του Ομίλου σε ευρώ είναι τα παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	**Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2015**	**(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα**	**(Χρέωση) Πίστωση στην καθαρή θέση**	**Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2015**
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(608.744)	(30.578)	-	(639.322)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(2.391)	387	-	(2.005)
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	101.371	(63.829)	-	37.542
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	13.652	(13.652)	-	-
Αποτελέσματα εις νέον	9	12	(21)	-
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	126.677	4.588	8.325	139.591
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	(22.862)	23.228	-	367
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	-	2.479	-	2.479
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	**(392.289)**	**(77.364)**	**8.304**	**(461.349)**

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	**Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2016**	**(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα**	**(Χρέωση) Πίστωση στην καθαρή θέση**	**Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016**
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(639.322)	16.179	-	(623.143)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(2.005)	498	-	(1.507)
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	37.542	781	-	38.323
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	-	31	-	31
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	139.591	5.961	11.625	157.176
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	367	(608)	-	(241)
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	2.479	4.263	-	6.742
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	**(461.349)**	**27.105**	**11.625**	**(422.619)**

Τα συμψηφισμένα ποσά της Εταιρίας σε ευρώ είναι τα παρακάτω:

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	**Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2015**	**(Χρέωση)/Πίστωση στα αποτελέσματα**	**(Χρέωση) Πίστωση στην καθαρή θέση**	**Υπόλοιπο κλεισίματός την 31/12/2015**
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(531.642)	(28.940)		(560.582)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(1.724)	244		(1.480)
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	36.056	(17.192)		18.864
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	13.405	(13.405)		-
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	43.959	1.117	3.544	48.620
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	(22.862)	22.862		-
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	-	2.479		2.479
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	**(462.808)**	**(32.815)**	**3.523**	**(492.099)**

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)	Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2016	(Χρέωση)/Πίστωση στα αποτελέσματα	(Χρέωση) Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	(560.582)	10.001		(550.581)
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	(1.480)	596		(884)
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	18.864	(9.980)		8.883
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	-	31		31
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	48.620	1.278	4.196	54.094
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	2.479	4.263		6.742
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	**(492.099)**	**6.189**	**4.196**	**(481.714)**

4.5. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις

Οι Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Δοσμένες Εγγυήσεις	5.994	5.994	2.285	2.285
Γραμμάτια εισπρακτέα μακροπρόθεσμα	61.457	42.902	18.655	30.017
Επιταγές εισπρακτέες μακροπρόθεσμες	0	27.944	0	19.486
Καθαρή Λογιστική Αξία	**67.451**	**76.840**	**20.940**	**51.788**

4.6. Αποθέματα

Τα αποθέματα του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Εμπορεύματα	2.194.509	2.166.165	1.111.240	1.174.986
Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή, υποπροϊόντα και υπολείμματα	318.567	301.454	318.567	301.454
Πρώτες Ύλες και λοιπά αναλώσιμα	1.068.373	1.644.671	1.068.373	1.644.671
Σύνολα	**3.581.450**	**4.112.291**	**2.498.181**	**3.121.111**

Δεν υπάρχουν ενεχυριασμένα αποθέματα. Δεν υπάρχουν απαξιωμένα αποθέματα που να χρήζουν απομείωσης.

4.7. Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Οι πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Εμπορικές Απαιτήσεις από τρίτους	10.712.659	9.007.408	5.012.984	4.414.834
Απαιτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο	58.705	0	0	0
Γραμμάτια Εισπρακτέα	625.201	766.891	253.708	397.835
Επιταγές Μεταβιβασμένες	1.302.494	1.790.784	762.514	993.213
Επιταγές Εισπρακτέες	285.392	359.144	145.592	282.693
Σύνολο απαιτήσεων	**12.984.450**	**11.924.228**	**6.174.798**	**6.088.575**
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(1.074.444)	(1.014.160)	(665.201)	(656.344)
Καθαρές Εμπορικές Απαιτήσεις	**11.910.006**	**10.910.068**	**5.509.597**	**5.432.231**

Το σύνολο των ανωτέρω απαιτήσεων θεωρείται πως είναι βραχυπρόθεσμης λήξης. Η εύλογη αξία αυτών των βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν καθορίζεται ανεξάρτητα καθώς η λογιστική αξία θεωρείται πως προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Οι μεταβιβασμένες επιταγές έχουν δοθεί προς εξασφάλιση του τραπεζικού δανεισμού.

Η κίνηση των προβλέψεων για επισφαλείς εμπορικές απαιτήσεις κατά τη διάρκεια των χρήσεων έχει ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Υπόλοιπο ανοίγματος	**1.014.160**	**858.678**	**656.344**	**489.000**
Πρόσθετες προβλέψεις	60.284	188.725	8.857	167.344
Αντιστροφή προβλέψεων	0	(33.243)	0	0
Υπόλοιπο κλεισίματος	**1.074.444**	**1.014.160**	**665.201**	**656.344**

Η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζει επί συνεχούς βάσης τις εμπορικές απαιτήσεις με αυστηρά κριτήρια και στα πλαίσια αυτά δεν κρίθηκε σκόπιμη η δημιουργία πρόσθετης πρόβλεψης πέρα της παραπάνω επί των ανωτέρω απαιτήσεων.

Η χρονική απεικόνιση των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου και της Εταιρίας έχει ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Δεν είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα	4.340.156	4.241.700	2.058.778	2.130.865
Είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα:				
< 90 ημέρες	1.455.248	2.119.548	547.162	703.554
91 - 180 ημέρες	1.210.295	1.065.063	189.161	746.521
181 - 360 ημέρες	1.224.276	1.379.496	526.194	803.929
> 360 ημέρες	3.680.030	2.104.259	2.188.302	1.047.362
Σύνολο	**11.910.006**	**10.910.067**	**5.509.597**	**5.432.231**

Για τις επισφάλειες οι οποίες βρίσκονται σε καθυστέρηση και δεν έχουν απομειωθεί, ο Όμιλος έχει εντείνει τις διαδικασίες είσπραξής τους και σε περίπτωση που δεν επιφέρουν το επιθυμητό αποτέλεσμα, προτίθεται να κινηθεί δικαστικά.

4.8. Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού

Τα λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Προκαταβολές σε προσωπικό	81.752	59.984	38.456	453
Χρεώστες διάφοροι	82.569	621.691	40.714	394.028
Απαιτήσεις από πιστωτικές κάρτες	159	720	47	313
Απαιτήσεις από προμηθευτές - πιστωτές	731.322	933.868	619.384	668.846
Έξοδα επόμενων χρήσεων	65.938	67.449	22.140	21.525
Απαιτήσεις από Ελληνικό Δημόσιο	1.451.537	1.391.633	577.868	644.749
Απαιτήσεις από Φ.Π.Α.	3.655	34.728	3.072	34.144
Λοιπές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	506.117	505.847	506.117	505.847
Σύνολα	**2.923.048**	**3.615.920**	**1.807.798**	**2.269.904**

Το σύνολο των ανωτέρω απαιτήσεων θεωρείται πως είναι βραχυπρόθεσμης λήξης. Η εύλογη αξία αυτών των βραχυπρόθεσμων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν καθορίζεται ανεξάρτητα καθώς η λογιστική αξία θεωρείται πως προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Για όλες τις απαιτήσεις του Ομίλου έχει πραγματοποιηθεί εκτίμηση των ενδείξεων για τυχόν απομείωση τους και δεν συντρέχει σχετική περίπτωση.

Οι «Λοιπές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη» αναφέρονται σε δάνειο που έχει δώσει η Εταιρία προς τη συνδεδεμένη της ΑΒΕΤΕΛ Α.Ε., βάσει σύμβασης που υπεγράφει μεταξύ των μερών το 2011. Η Πίστωση είναι αόριστης διάρκειας και υπό την επιφύλαξη των όρων της Σύμβασης Πίστωσης περί καταγγελίας, αναστολής και λήξης της πίστωσης. Οι τόκοι υπολογίζονται βάση του ισχύοντος δικαιοπρακτικού επιτοκίου. Το ανοιχτό ποσό του δανείου που έχει δώσει η Εταιρία ανέρχεται την 31/12/2016 στο ποσό των € 506.117.

4.9. Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Τα Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015
Υπόλοιπο ανοίγματος	**270**	**13.123**
Κέρδη/ ζημιές) από αποτίμηση εύλογης αξίας	(109)	(12.853)
Υπόλοιπο κλεισίματος	**162**	**270**

Τα εν λόγω χρηματοοικονομικά στοιχεία αφορούν μετοχές και warrants της "Εθνικής Τράπεζας" εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

4.10. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα

Τα διαθέσιμα αντιπροσωπεύουν μετρητά στα ταμεία του Ομίλου και της Εταιρίας και τραπεζικές καταθέσεις διαθέσιμες σε πρώτη ζήτηση και αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Διαθέσιμα στο ταμείο	9.522	144.516	611	130.378
Διαθέσιμα στις τράπεζες	294.398	243.454	121.543	95.527
Δεσμευμένες καταθέσεις	18.481	1.337.176	7.631	1.014.234
Σύνολο	**322.401**	**1.725.146**	**129.785**	**1.240.139**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε €	321.342	1.719.447	128.726	1.234.440
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε ξένο νόμισμα	1.058	5.699	1.058	5.699
Σύνολο	**322.401**	**1.725.146**	**129.785**	**1.240.139**

Οι καταθέσεις σε τράπεζες τοκίζονται με κυμαινόμενα επιτόκια που βασίζονται στα μηνιαία επιτόκια καταθέσεων τραπεζών.

4.11. Μετοχικό Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύεται ως ακολούθως:

	Αριθμός μετοχών	Ονομαστική αξία	Αξία κοινών μετοχών
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2015	**218.520**	**7,45**	**1.627.974**
Υπόλοιπο κλεισίματος την 31/12/2016	**218.520**	**7,45**	**1.627.974**

Όλες οι εκδοθείσες μετοχές έχουν εξοφληθεί πλήρως.

Εντός της χρήσης 2014 εκδόθηκαν 6.320 νέες μετοχές ονομαστικής αξίας €7,45 έκαστη. Παράλληλα, αυξήθηκε η ονομαστική αξία 212.200 μετοχών από € 7,30, σε €7,45 η κάθε μία.

Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Εταιρίας που πραγματοποιήθηκε την 30/6/2015 αποφασίστηκε η διανομή μερίσματος € 1.273.200 προς τους μετόχους της Εταιρίας. Το μέρισμα αυτό έως και 31/12/15 έχει εξοφληθεί.

Για τη χρήση 2016 το Διοικητικό Συμβούλιο θα προτείνει τη διανομή μερίσματος στους μετόχους της Εταιρείας από φορολογηθέντα κέρδη προηγούμενων χρήσεων. Η εν λόγω απόφαση τελεί υπό την Έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

4.12. Λοιπά αποθεματικά

Τα Λοιπά Αποθεματικά αφορούν τακτικό αποθεματικό που έχει σχηματιστεί σε προηγούμενες χρήσεις. Αναλυτικά έχει ως εξής:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
	31/12/16	**31/12/15**	**31/12/16**	**31/12/15**
Τακτικό Αποθεματικό	464.821	435.104	429.422	399.705

4.13. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Σύμφωνα με την Ελληνική εργατική νομοθεσία, οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωση στην περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησής τους. Το ύψος των αποζημιώσεων ποικίλει ανάλογα με τον μισθό, τα έτη υπηρεσίας και τον τρόπο της αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση) του εργαζομένου. Υπάλληλοι, που παραιτούνται ή απολύονται αιτιολογημένα δεν δικαιούνται αποζημίωση. Σε περίπτωση αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης καταβάλλεται εφάπαξ αποζημίωση του Ν.2112/20. Ο Όμιλος αναγνωρίζει ως υποχρέωση την παρούσα αξία της νομικής δέσμευσης για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης.

Ο Όμιλος χρεώνει τα αποτελέσματα για δεδουλευμένες παροχές σε κάθε περίοδο με αντίστοιχη αύξηση της συνταξιοδοτικής υποχρέωσης. Οι πληρωμές παροχών που διενεργούνται στους συνταξιοδοτούμενους κάθε περίοδο χρεώνονται έναντι αυτής της υποχρέωσης.

Ο Όμιλος ανέθεσε σε αναγνωρισμένους ανεξάρτητους μελετητές-αναλογιστές, να πραγματοποιήσουν εκτίμηση για τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από την υποχρέωση του να καταβάλει αποζημιώσεις λόγω συνταξιοδότησης.

Η ανάλυση της υποχρέωσης αυτής έχει ως εξής:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
	31/12/2016	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών	542.046	481.406	186.531	167.655

Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης για τα καθορισμένα προγράμματα παροχών έχει ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 1η Ιανουαρίου	**481.406**	**487.251**	**167.655**	**169.072**
Τρέχον κόστος απασχόλησης	22.261	23.701	6.150	6.843
Έξοδο τόκων	9.628	12.181	3.353	4.227
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	6.937	27.932	967	5.056
Παροχές πληρωθείσες εντός του τρέχοντος έτους	(18.271)	(50.528)	(6.064)	(12.896)
Αναλογιστικά κέρδη/ζημίες στην υποχρέωση.	40.085	(19.132)	14.470	(4.647)
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 31η Δεκεμβρίου	**542.046**	**481.406**	**186.531**	**167.655**

Οι σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση είναι οι ακόλουθες:

	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Προεξοφλητικό επιτόκιο της 31ης Δεκεμβρίου	1,80%	2,00%	1,80%	2,00%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Πληθωρισμός	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων είναι:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	22.261	23.701	6.150	6.843
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	9.628	12.181	3.353	4.227
Κόστος (αποτέλεσμα) Διακανονισμών	6.937	27.932	967	5.056
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	**38.826**	**63.814**	**10.470**	**16.126**

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Λοιπών Συνολικών Εσόδων είναι:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Αναλογιστικό κέρδος(ζημιά) στην υποχρέωση λόγω χρηματοοικονομικών παραδοχών	(18.500)	(632)	(6.587)	(197)
Αναλογιστικό κέρδος(ζημιά) στην υποχρέωση λόγω εμπειρίας	(21.584)	19.764	(7.883)	4.844
Αναλογιστικά κέρδη/ζημίες στην υποχρέωση.Καταχώρηση στο OCI	(40.085)	19.132	**(14.470)**	**4.647**

Μεταβολές στην Υποχρέωση της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Καθαρή Υποχρέωση προς καταχώρηση στον ισολογισμό κατά την αρχή της χρήσης	481.406	487.251	167.655	169.072
Εισφορές πληρωθείσες Εργοδότη	(18.271)	(50.528)	(6.064)	(12.896)
Δαπάνη προς καταχώρηση στην κατάσταση αποτελεσμάτων	38.825	63.814	10.470	16.126
Ποσό που καταχωρείται στο OCI	40.085	(19.132)	14.470	(4.647)
Καθαρή Υποχρέωση προς καταχώρηση στον ισολογισμό κατά το τέλος της χρήσης	**542.046**	**481.406**	**186.531**	**167.655**

Η επίδραση των μεταβολών σε σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές είναι :

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	+0,5%	-0,5%	+0,5%	-0,5%
31/12/2016				
Προεξοφλητικό επιτόκιο	435.293	533.444	149.795	183.571
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	532.475	435.655	183.238	149.919
31/12/2015				
Προεξοφλητικό επιτόκιο	435.293	533.444	151.595	185.777
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	532.475	435.655	185.440	151.721

Η ανάλυση ευαισθησίας πραγματοποιήθηκε αλλάζοντας μια παράμετρο κάθε φορά χωρίς να αλλάζουν οι υπόλοιπες. Η πραγματική μεταβολή ενδέχεται να είναι διαφορετική από αυτή που παρουσιάζεται, καθώς είναι απίθανο να προκύψει μια μεταβολή σε μια αναλογιστική παραδοχή χωρίς ταυτόχρονη επίδραση σε κάποια άλλη, αφού κάποιες από τις αναλογιστικές παραδοχές σχετίζονται μεταξύ τους.

4.14. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Λοιποί μακροπρόθεσμοι φόροι (πλην φόρου εισοδήματος)	1.160.771	0	644.858	0
Σύνολο	**1.160.771**	**0**	**644.858**	**0**

Ο Όμιλος και η Εταιρία ρύθμισαν οφειλές τους προς τις Δημόσιες Φορολογικές Αρχές. Οι εν λόγω ρυθμίσεις αφορούσαν την αποπληρωμή των οφειλόμενων υπολοίπων σε 100 δόσεις. Το μακροπρόθεσμο μέρος τω εν λόγω υποχρεώσεων περιλαμβάνεται στο εν λόγω κονδύλι.

4.15. Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και οι λοιπές εμπορικές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Προμηθευτές Εσωτερικού	538.387	535.472	336.354	406.123
Προμηθευτές Εξωτερικού	468.845	575.338	452.378	555.519
Επιταγές πληρωτέες (μεταχρονολογημένες)	1.201.787	1.298.447	516.767	625.092
Εμπορικές υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	0	(0)	13.673	94.636
Σύνολο	**2.209.019**	**2.409.256**	**1.319.173**	**1.681.370**

4.16. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Φόρος εισοδήματος	**1.020.635**	**1.042.749**	**0**	**206.198**

4.17. Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Μισθοί και ημερομίσθια πληρωτέα	197.819	233.366	56.429	54.026
Προκαταβολές πελατών	2.295.520	1.954.746	1.919.183	1.763.386
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	706.671	639.684	197.356	177.915
Λοιποί φόροι (πλην φόρου εισοδήματος)	1.456.477	3.156.338	252.381	1.499.284
Δεδουλευμένα έξοδα	3.778	0	1.272	0
Υποχρεώσεις από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας	474.307	429.376	152.099	(0)
Ποσά οφειλόμενα σε συνδεδεμένα μέρη	0	0	1.281.313	1.732.456
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	878.083	642.927	116.903	94.781
Σύνολο	**6.012.656**	**7.056.436**	**3.976.936**	**5.321.848**

Στους Λοιπούς φόρους περιλαμβάνονται φορολογικές υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο που έχουν υπαχθεί σε ρυθμίσεις δόσεων, πληρωτέες το επόμενο έτος.
Ο Όμιλος και η Εταιρία ρύθμισαν οφειλές τους προς τις Δημόσιες Φορολογικές Αρχές. Οι εν λόγω ρυθμίσεις αφορούσαν την αποπληρωμή των οφειλόμενων υπολοίπων σε 100 δόσεις. Το μακροπρόθεσμο μέρος των εν λόγω υποχρεώσεων περιλαμβάνεται στη § 4.14.

4.18. Δανειακές Υποχρεώσεις

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε €	**31/12/2016**	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	0	11.875	0	11.875
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	**0**	**11.875**	**0**	**11.875**

Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Ποσά σε €	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Τραπεζικός δανεισμός	3.937.847	5.973.601	2.369.735	3.812.426
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	**3.937.847**	**5.973.601**	**2.369.735**	**3.812.426**

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια δανεισμού του Ομίλου και της Εταιρίας έχουν ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ
31/12/2015	7,8%	7,9%
31/12/2016	6,9%	7,0%

Οι όροι των δανείων προβλέπουν τον υπολογισμό του επιτοκίου, πληρωμής και προπληρωμής του δανείου καθώς και περιπτώσεις καταγγελίας.

Προς εξασφάλιση των δανειακών υποχρεώσεων της εταιρίας έχουν δοθεί εγγυήσεις που αναφέρονται στη §4.30.2.

Οι ημερομηνίες λήξης των δανείων Ομίλου και της Εταιρίας (σε έτη) είναι οι εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ
Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2016		
Έως 1 έτους	3.937.847	2.369.735
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	0	0
Σύνολα	**3.937.847**	**2.369.735**

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΙΑ
Δανειακές υποχρεώσεις την 31/12/2015		
Έως 1 έτους	5.973.601	3.812.426
Μεταξύ 1 έτους και 2 ετών	11.875	11.875
Σύνολα	**5.985.476**	**3.824.301**

4.19. Πωλήσεις

Οι πωλήσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Πωλήσεις εμπορευμάτων	2.097.419	2.619.387	1.950.326	2.444.819
Πωλήσεις προϊόντων	3.247.418	3.319.940	3.257.198	3.325.290
Πωλήσεις λοιπών αποθεμάτων	366.207	553.376	406.759	600.704
Πωλήσεις υπηρεσιών	9.686.978	9.302.952	300.653	298.543
Σύνολα	**15.398.023**	**15.795.655**	**5.914.937**	**6.669.357**

4.20. Κόστος Πωλήσεων

Το κόστος πωληθέντων του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύεται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/15	31/12/2016	31/12/15
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	4.419.691	4.736.441	3.734.815	3.933.586
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	2.318.021	2.431.203	287.812	246.770
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	1.433.397	1.209.436	64.967	46.606
Παροχές τρίτων	35.795	55.120	0	2.904
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	18.216	1.613	0	1.221
Έξοδα για ασφάλιστρα	69.016	33.571	8.099	786
Έξοδα επισκευών και συντηρήσεων	120.236	118.417	5.051	1.166
Φόροι και τέλη	11.372	13.395	0	0
Διάφορα έξοδα	883.613	846.073	96.644	39.423
Έξοδα ταξιδίων	246.167	329.178	3.978	28.913
Έξοδα προβολής	114	12.744	0	12.500
Αποσβέσεις	70.490	56.738	14.773	9.384
Έξοδα μεταφορών	196.518	305.352	1.500	36.723
Συνταξιοδοτικές παροχές	20.090	36.105	1.780	2.937
Προμήθειες	0	23.030	0	23.030
Συνδρομές	0	1.341	0	466
Σύνολο	**9.842.735**	**10.209.758**	**4.219.419**	**4.386.415**

4.21. Έξοδα Διοίκησης

Τα έξοδα διοίκησης του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	530.222	530.657	246.032	244.819
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	171.986	108.098	126.877	79.270
Παροχές τρίτων	98.360	67.877	26.705	27.499
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	25.213	46.533	924	11.561
Έξοδα για ασφάλιστρα	22.074	27.817	11.691	7.443
Έξοδα επισκευών και συντηρήσεων	24.013	75.225	13.320	11.039
Φόροι και τέλη	23.988	24.475	13.101	14.776
Διάφορα έξοδα	24.531	55.471	11.826	36.365
Έξοδα ταξιδίων	62.789	34.622	57.737	26.671
Έξοδα προβολής	12.550	11.539	8.946	11.531
Αποσβέσεις	85.370	90.080	63.132	65.282
Έξοδα μεταφορών	50.714	43.684	31.883	33.875
Συνταξιοδοτικές παροχές	3.712	6.584	1.694	2.796
Προμήθειες	0	39.170	0	39.170
Συνδρομές	4.055	456	2.460	430
Σύνολο	**1.139.576**	**1.162.286**	**616.327**	**612.528**

Κατά τη διάρκεια της χρήσεως 2015, ο νόμιμος ελεγκτής χρέωσε για τον τακτικό και φορολογικό έλεγχο των ετήσιων εταιρικών οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας: €16.743.

4.22. Έξοδα Διάθεσης

Τα έξοδα διάθεσης του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/15	31/12/2016	31/12/15
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	651.195	665.712	440.105	458.140
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	71.056	125.688	68.919	148.719
Παροχές τρίτων	50.025	62.290	43.595	59.111
Αποθήκευτρα	0	0	0	0
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	43.938	27.686	36.143	24.850
Έξοδα για ασφάλιστρα	9.501	17.783	9.385	16.000
Έξοδα επισκευών και συντηρήσεων	9.959	26.235	7.844	23.729
Φόροι και τέλη	9.750	8.178	7.011	5.063
Διάφορα έξοδα	55.194	141.200	80.050	105.531
Έξοδα ταξιδίων	62.763	97.375	47.083	77.397
Έξοδα προβολής	70.888	33.516	70.888	33.462
Αποσβέσεις	40.349	41.278	38.016	37.195
Έξοδα μεταφορών	145.589	148.102	135.403	98.305
Συνταξιοδοτικές παροχές	5.016	8.318	3.264	5.540
Προμήθειες	19.475	73.487	19.475	73.487
Συνδρομές	1.686	1.384	1.686	1.248
Σύνολο	**1.246.384**	**1.478.233**	**1.008.869**	**1.167.778**

4.23. Έξοδα Έρευνας και Ανάπτυξης

Τα έξοδα Έρευνας και Ανάπτυξης του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/15	31/12/2016	31/12/15
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	52.967	52.832	52.967	52.832
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	40.780	25.160	40.780	25.160
Παροχές τρίτων	573	547	573	547
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	0	230	0	230
Έξοδα για ασφάλιστρα	0	148	0	148
Έξοδα επισκευών και συντηρήσεων	0	220	0	220
Φόροι και τέλη	1.448	1.510	1.448	1.510
Διάφορα έξοδα	0	840	0	840
Έξοδα ταξιδίων	0	616	0	616
Έξοδα προβολής	0	266	0	266
Αποσβέσεις	699	751	699	751
Έξοδα μεταφορών	18	783	18	783
Συνταξιοδοτικές παροχές	379	626	379	626
Προμήθειες	0	12.432	0	12.432
Συνδρομές	0	10	0	10
Σύνολο	**96.864**	**96.973**	**96.864**	**96.973**

4.24. Λοιπά Έσοδα - Έξοδα

Τα «Λοιπά έσοδα» του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Έσοδα από επιχορηγήσεις / επιδοτήσεις	29.765	0	29.765	0
Κέρδη από πώληση παγίων	2.956	0	0	0
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων.	0	0	48.000	48.000
Έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις	0	33.243	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές.	88.936	181.031	86.789	181.031
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	0	9	0	0
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**121.657**	**214.283**	**164.555**	**229.031**

Τα «Λοιπά έξοδα» του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Λοιποί φόροι τέλη, πρόστιμα και προσαυξήσεις	163.967	566.438	54.183	254.517
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	17.394	6.692	16.330	6.692
Διαγραφή Απαιτήσεων	595.615	0	186.941	0
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	60.284	188.725	8.857	167.344
Ζημιές από την πώληση, διαγραφή ενσώματων παγίων	1.105	813	0	0
Συναλλαγματικές διαφορές	74.367	59.233	73.945	57.939
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**912.732**	**821.901**	**340.256**	**486.492**

4.25. Χρηματοοικονομικά Έξοδα- Έσοδα

Στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρίας περιλαμβάνονται:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Τόκοι λοιπών μακροπρόθεσμων δανείων	504	82	504	82
Τόκοι και έξοδα βραχυπρόθεσμων δανείων	339.884	552.143	205.880	360.339
Προμήθειες τραπεζών	55.608	82.605	33.033	49.731
Χρηματοοικονομικό κόστος παροχών προσωπικού	9.628	12.181	3.353	4.227
Προμήθειες Εγγυητικών Επιστολών	4.243	3.198	2.918	2.147
Λοιπά έξοδα τραπεζών	23.929	50.783	19.683	46.719
Τόκοι και έξοδα υποχρεώσεων προς ασφαλιστικά ταμεία	22.329	16.673	5.910	4.461
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων	**456.124**	**717.666**	**271.281**	**467.706**

Οι τόκοι χορηγούμενων δανείων αφορούν το δάνειο που έχει χορηγήσει η Εταιρία σε συνδεδεμένη της. Σχετική αναφορά στη § 4.9.

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Έσοδα τόκων τραπεζών	2.409	2.569	2.120	2.395
Τόκοι χορηγούμενων δανείων	25.270	37.877	25.270	37.877
Έσοδα τόκων πελατών	23.626	0	14.323	0
Χρηματοοικονομικά έσοδα από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**51.305**	**40.446**	**41.713**	**40.271**

4.26. Ζημιές από απομείωση περιουσιακών στοιχείων

Στις εν λόγω ζημιές του Ομίλου και της Εταιρίας περιλαμβάνονται:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Κέρδη/ (ζημιές) εύλογης αξίας λοιπών χρηματοοικονομικών στοιχείων αποτιμώμενων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	109	12.853	109	12.853
(Ζημιές) από απομείωση περιουσιακών στοιχείων	0	97.399	0	84.000
Σύνολο λοιπών χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων	**109**	**110.251**	**109**	**96.853**

4.27. Φόρος Εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύεται ως ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Τρέχον έξοδο φόρου	(897.286)	(716.790)	0	(30.940)
Αναβαλλόμενος φόρος αποτελεσμάτων	27.104	(77.365)	6.189	(32.815)
Σύνολο φόρου εισοδήματος συνεχιζόμενης δραστηριότητας	**(870.181)**	**(794.155)**	**6.189**	**(63.755)**
Κέρδη προ Φόρων (από συνεχιζόμενες και διακοπείσες δραστηριότητες)	1.876.462	1.453.316	993.079	649.913
Συντελεστής Φόρου	29%	29%	29%	29%
Αναμενόμενη Δαπάνη Φόρου	**544.174**	**421.462**	**287.993**	**188.475**
Προ/γές για εισοδήματα που δεν υπόκεινται σε φορολογία				
- Αφορολόγητα εισοδήματα	0	0	(413.250)	(297.540)
- Συμψηφισμός λόγω σωρευμένων ζημιών προηγούμενων χρήσεων	(9.346)	0		
- Ζημιές χρήσης για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλ.φορολ.απαίτ.	51.267	25.789	51.267	
Προ/γές για έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορ/κούς σκοπούς				
- Μη εκπιπτώμενες δαπάνες	283.372	300.486	67.801	110.821

- Επίδραση από μεταβολές φορολογικού συντελεστή	0	39.579		53.401
- Λοιπά	714	6.832		8.598
Σύνολο φόρου συνεχιζόμενων και διακοπεισών δραστηριοτήτων)	**870.181**	**794.155**	**(6.189)**	**63.755**

Σύμφωνα με το Νόμο 4334/2015 που δημοσιεύτηκε τη 16/7/2015 και το Ν. 4336/2015 που δημοσιεύτηκε τη 14/8/2015, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων στην Ελλάδα διαμορφώθηκε σε 29%.

4.28. Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρίας ταξινομούνται βάσει της παρακάτω ιεραρχίας σε 3 Επίπεδα για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

Επίπεδο 1: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Επίπεδο 3: Επενδύσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Στο εν λόγω επίπεδο περιλαμβάνονται επενδύσεις των οποίων ο υπολογισμός της εύλογης αξίας βασίζεται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (επιχειρησιακό πλάνο πενταετίας), χρησιμοποιώντας ωστόσο και παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς (Beta, Net Debt/Enterprise Value πανομοιότυπων εταιριών του εκάστοτε κλάδου όπως αυτά συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του WACC).

Ο Όμιλος εφαρμόζει το Δ.Π.Χ.Α. 7 που απαιτεί την γνωστοποίηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω ιεράρχησης τριών επιπέδων:

Επίπεδο 1: Δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (χωρίς τροποποίηση η αναπροσαρμογή) για χρηματοοικονομικά στοιχεία που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές.

Επίπεδο 2: Τεχνικές αποτίμησης βασιζόμενες απευθείας σε δημοσιευόμενες τιμές αγοράς ή υπολογιζόμενες εμμέσως από δημοσιευόμενες τιμές για παρόμοια στοιχεία.

Επίπεδο 3: Τεχνικές αποτίμησης που δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες από τρέχουσες συναλλαγές σε ενεργές χρηματαγορές.

Ο Όμιλος την 31/12/16, κατέχει «Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων», που αποτελούνται από μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Η αξία αυτών την 31/12/16 ανέρχεται σε € 161,50 (αναφορά στη § 4.9). Τα χρηματοοικονομικά αυτά στοιχεία του ενεργητικού αποτιμώνται σε εύλογες αξίες και κατατάσσονται στο επίπεδο 1, με βάση τη τεχνική αποτίμησης τους.

Η εύλογη αξία των κατωτέρω χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρίας προσεγγίζει την λογιστική αξία τους:

- Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις
- Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού
- Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές

- Δανειακές Υποχρεώσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

4.29. Παροχές Προσωπικού

Ο μέσος αριθμός των εργαζομένων του Ομίλου και της Εταιρίας ήταν:

Αριθμός εργαζομένων	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Μισθωτοί	157	150	44	41

Οι παροχές προσωπικού αναλύονται ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Μισθοί, ημερομίσθια και επιδόματα	2.788.661	2.890.544	810.766	795.469
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	728.866	752.930	204.401	196.245
Συνταξιοδοτικές παροχές	29.198	51.633	7.117	11.899
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	34.878	36.929	11.749	10.847
Σύνολο κόστους εργαζομένων	**3.581.603**	**3.732.037**	**1.034.033**	**1.014.460**

4.30. Δεσμεύσεις και Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

4.30.1. Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία του Ομίλου και της Εταιρίας.

Η Εταιρία δεν έχει ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές για τη χρήση του 2010, με συνέπεια οι φορολογικές υποχρεώσεις της να μην έχουν καταστεί οριστικές και να υπάρχει το ενδεχόμενο επιβολής πρόσθετων φόρων και προσαυξήσεων κατά τον χρόνο που θα ελεγχθούν και θα οριστικοποιηθούν. Η έκβαση του φορολογικού ελέγχου δεν είναι δυνατό να προβλεφθεί στο παρών στάδιο και ως εκ τούτου δεν έχει γίνει οποιαδήποτε πρόβλεψη στις οικονομικές καταστάσεις σε σχέση με το θέμα αυτό. Η Διοίκηση θεωρεί ότι τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν, δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στα ίδια κεφάλαια, στα αποτελέσματα και στις ταμειακές ροές της Εταιρίας.

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2014, η μητρική Εταιρία και η θυγατρική ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΑΕ, υπόκεινται σε φορολογικό έλεγχο από Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο σύμφωνα με την παρ.5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/1994, και έλαβαν Πιστοποιητικό Φορολογικής Συμμόρφωσης με Σύμφωνη Γνώμη χωρίς να προκύψουν ουσιώδεις διαφορές.

Για να θεωρηθεί η χρήση 2011 περαιωμένη φορολογικά, πρέπει να ισχύσουν τα οριζόμενα στην παρ. 1α του άρθρου 6 της ΠΟΛ 1159/2011. Για τις χρήσεις 2012 και μετέπειτα, από τις επιχειρήσεις που έχουν ελεγχθεί από Νόμιμους Ελεγκτές και ελεγκτικά γραφεία για την εφαρμογή των φορολογικών διατάξεων επιλέγονται για έλεγχο υποθέσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του Ν. 4174/2013, όπως ισχύει. Ο εν λόγω έλεγχος δύναται να πραγματοποιηθεί εντός του χρόνου που ισχύει το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης για έκδοση πράξεων προσδιορισμού φόρου.

Για τη χρήση 2015 οι Εταιρίες του Ομίλου, λόγω της υπαγωγής τους στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65Α παραγρ. 1 Ν.4174/2013, έλαβαν Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης με Γνώμη χωρίς επιφύλαξη.

Για τη χρήση 2016 οι Εταιρίες του Ομίλου έχουν αποδεχθεί τον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 65α του Ν.4174/2013. Οι εν λόγω

έλεγχοι βρίσκονται σε εξέλιξη και τα σχετικά φορολογικά πιστοποιητικά προβλέπεται να χορηγηθούν μετά τη δημοσίευση των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2016. Αν μέχρι την ολοκλήρωση των φορολογικών ελέγχων προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις, εκτιμάται ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις.
Στον παρακάτω πίνακα αναγράφονται οι ανέλεγκτες χρήσεις των εταιριών του Ομίλου:

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
ΔΗΜ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ Α.Ε.	2010 και 2015 έως 2016
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΑΕ	2010 και 2015 έως 2016
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΑΕ	2010 έως και 2016
ΠΕΤΡΟΤΕΚ ΚΡΗΤΗΣ ΑΕ	2010 έως και 2016

4.30.2. Δεσμεύσεις

Οι εγγυήσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

_Εγγυήσεις	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Σύνολο εγγυητικών επιστολών	**80.627**	**139.256**	**37.831**	**69.291**

Επιπλέον, προς εξασφάλιση των δανειακών υποχρεώσεων έχουν δοθεί οι κάτωθι εξασφαλίσεις:

Εμπράγματα βάρη	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Υποθήκες	858.000	858.000	650.000	650.000
Επιταγές Μεταβιβασμένες	1.302.494	1.790.784	762.514	993.213
Δεσμευμένες καταθέσεις	18.481	1.337.176	7.631	1.014.234
Σύνολο εμπράγματων βαρών	**2.178.975**	**3.985.960**	**1.420.145**	**2.657.447**

Προς εξασφάλιση των δανειακών υποχρεώσεων που έχει η Εταιρία (§4.18) έχει προσημειωθεί το ακίνητο της στην οδό Σερρών 7 – 11 στην Αθήνα. Η αξία της προσημείωσης ανέρχεται σε €650.000.
Επιπλέον, η μητρική Εταιρία έχει παράσχει εταιρική εγγύηση υπέρ της θυγατρικής Εταιρίας Πετροτέκ ΑΕ για την εξασφάλιση του δανεισμού της.

4.30.3. Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Τα μελλοντικά ελάχιστα εισπρακτέα συνολικά μισθώματα σύμφωνα με τις συμβάσεις των λειτουργικών μισθώσεων έχουν ως εξής:

_Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Εντός 1 έτους	36.000	37.000	36.000	37.000
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	144.000	144.000	144.000	144.000
Άνω των 5 ετών	138.000	174.000	138.000	174.000
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις έσοδο	**318.000**	**355.000**	**318.000**	**355.000**

Τα μελλοντικά ελάχιστα πληρωτέα συνολικά μισθώματα σύμφωνα με τις συμβάσεις των λειτουργικών μισθώσεων έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Εντός 1 έτους	59.039	59.243	0	0
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	168.300	156.614	0	0
Άνω των 5 ετών	138.000	174.000	0	0
Σύνολο δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις	**365.338**	**389.858**	**0**	**0**

4.31. Αμοιβές και Λοιπές Παροχές Διευθυντών

Οι αμοιβές και παροχές των διευθυντών του Ομίλου και της Εταιρίας έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Μισθοί & άλλες βραχυπρόθεσμες εργασιακές παροχές	405.191	419.655	124.640	115.392
Αριθμός Βασικών Διευθυντικών Στελεχών	10	9	4	3

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη της Εταιρίας (και τις οικογένειές τους).

4.32. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Παρακάτω παρουσιάζονται οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη σύμφωνα με το ΔΛΠ 24:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Πωλήσεις Εμπορευμ/των / υπηρεσίες				
Θυγατρικές	-	-	118.651-	91.401-
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	28.330-	952-	23.960-	-
Σύνολα	**28.330-**	**952-**	**142.612-**	**91.401-**
Λοιπά Έσοδα / Έξοδα				
Θυγατρικές	-	-	48.000-	48.000-
Σύνολα	**-**	**-**	**48.000-**	**48.000-**
Χρηματοοικονομικά Έσοδα / Έξοδα				
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	25.270-	37.877-	25.270-	37.877-
Σύνολα	**25.270-**	**37.877-**	**25.270-**	**37.877-**
Αγορές Εμπορευμάτων / Υπηρεσιών				
Θυγατρικές		-	42.519-	52.702-
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	100.406-	42.804-	14.158-	11.679-
Σύνολα	**100.406-**	**42.804-**	**56.677-**	**64.380-**

Και

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	31/12/2015	31/12/2016	31/12/2015
Απαιτήσεις				
Θυγατρικές	-	-	-	113.532-
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	1.123.104-	720.063-	1.109.248-	602.359-
Μέλη ΔΣ και Διευθυντικά Στελέχη	47.727		13..372	
Σύνολα	**1.170.831-**	**720.063-**	**1.122.620-**	**715.891-**

Υποχρεώσεις				
Θυγατρικές			1.412.411-	1.938.479-
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	98.542-	370-	-	-
Σύνολα	**98.542-**	**370-**	**1.412.411-**	**1.938.479-**

Οι παραπάνω συναλλαγές και τα υπόλοιπα, προέρχονται από εμπορικές συναλλαγές.

5. Σκοποί και πολιτική διαχείρισης κινδύνων

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως ο πιστωτικός κίνδυνος και κίνδυνος ρευστότητας.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου αποτελούνται κυρίως από καταθέσεις σε τράπεζες, δικαιώματα υπερανάληψης σε τράπεζες, εμπορικούς χρεώστες και πιστωτές, και υποχρεώσεις από μισθώσεις.

Ο Όμιλος εφαρμόζει πρόγραμμα διαχείρισης των παραπάνω κινδύνων. Το πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του ομίλου στοχεύει στον περιορισμό της αρνητικής επίδρασης στα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του, που προκύπτει από την αδυναμία πρόβλεψης των χρηματοοικονομικών αγορών και τη διακύμανση στις μεταβλητές του κόστους και των πωλήσεων.

Η πολιτική διαχείρισης κινδύνων εφαρμόζεται από την Οικονομική Διεύθυνση του Ομίλου. Η διαδικασία που θα ακολουθείται είναι η παρακάτω:

- Αξιολόγηση των κινδύνων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες και τις λειτουργίες του Ομίλου,
- σχεδιασμός της μεθοδολογίας και επιλογή των κατάλληλων χρηματοοικονομικών προϊόντων για την μείωση των κινδύνων και
- εκτέλεση/εφαρμογή, σύμφωνα με τη διαδικασία που έχει εγκριθεί από τη διοίκηση, της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων.

5.1. Ανάλυση πιστωτικού κινδύνου

Η έκθεση του Ομίλου και της Εταιρίας όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΙΑ**	
	31/12/2016	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Κατηγορίες χρημ/κών στοιχείων				
Λοιπά Κυκλοφοριακά στοιχεία Ενεργητικού	2.923.048	3.615.920	1.807.798	2.269.904
Ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα	322.401	1.725.146	129.785	1.240.139
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο	162	270	162	270
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	11.910.007	10.910.068	5.509.597	5.432.231
Σύνολο	**15.155.617**	**16.251.403**	**7.447.341**	**8.942.544**

Ορισμένες από τις απαιτήσεις των πελατών και λοιπών εμπορικών απαιτήσεων που δεν έχουν υποστεί απομείωση βρίσκονται σε καθυστέρηση. Η ενηλικίωση των απαιτήσεων αυτών παρατίθεται ακολούθως:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2016	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Εντός 3 μηνών	1.455.248	2.119.548	547.162	703.554
Από 3 έως 6 μήνες	1.210.295	1.065.063	189.161	746.521
Από 6 μήνες έως 1 έτος	1.224.276	1.379.496	526.194	803.929
Πάνω από 1 έτος	3.680.030	2.104.259	2.188.302	1.047.362
Σύνολο	**7.569.851**	**6.668.367**	**3.450.819**	**3.301.366**

Ο Όμιλος ελέγχει διαρκώς τις απαιτήσεις του, είτε χωριστά είτε κατά ομάδα και ενσωματώνει τις πληροφορίες αυτές στα control του πιστωτικού ελέγχου. Όπου είναι διαθέσιμες με λογικό κόστος, χρησιμοποιούνται εξωτερικές εκθέσεις ή αναλύσεις σχετικά με τους πελάτες. Η πολιτική του Ομίλου είναι να συνεργάζεται μόνο με αξιόπιστους πελάτες.

Η διοίκηση του Ομίλου θεωρεί ότι όλα τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν έχουν απομειωθεί σε προηγούμενες ημερομηνίες σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων είναι υψηλής πιστωτικής ποιότητας, συμπεριλαμβανομένων και των οφειλομένων.

Για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Ο πιστωτικός κίνδυνος για απαιτήσεις ρευστοποιήσιμες καθώς και για άλλα βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά στοιχεία θεωρείται αμελητέος.

5.2. Ανάλυση συναλλαγματικού κινδύνου

Συναλλαγματικός κίνδυνος υφίσταται για αγορές που πραγματοποιούνται σε Δολάριο Αμερικής και Λίρα Αγγλίας. Ο εν λόγω κίνδυνος είναι σχετικά χαμηλός για τον Όμιλο, καθώς η πολιτική του είναι η αποφυγή μεγάλων πιστώσεων σε οφειλές σε ξένο νόμισμα.

Οι υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα, μετατρεπόμενες σε Ευρώ με την ισοτιμία κλεισίματος αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε €	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΙΑ			
	31/12/2016		**31/12/2015**		**31/12/2016**		**31/12/2015**	
	GBP	**USD**	**GBP**	**USD**	**GBP**	**USD**	**GBP**	**USD**
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	-	782.841	-	691.412	0	782.841	0	691.412
Χρημ/κές υποχρεώσεις	18.853	157.089	22.948	94.591	8.054	155.472	10.379	98.519
Βραχυχρόνια έκθεση	**18.853**	**939.930**	**22.948**	**786.003**	**8.054**	**938.313**	**10.379**	**789.931**

Υποθέτουμε ότι κατά την 31η Δεκεμβρίου πραματοποιείται μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία Ευρώ / Ξένου Νομίσματος της τάξεως του +/-10%. Σε περίπτωση όπου το Ευρώ ανατιμηθεί ή υποτιμηθεί κατά τα ανωτέρω ποσοστά, τότε η επίπτωση στο αποτέλεσμα της χρήσης και στα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου έχει ως ακολούθως:

Ποσά σε €	**31/12/2016**				**31/12/2015**			
	GBP		**USD**		**GBP**		**USD**	
	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(1.714)	2.095	(85.448)	104.437	(2.086)	2.550	(71.454)	87.335
Καθαρή Θέση	(1.217)	1.487	(60.668)	74.150	(1.481)	1.810	(50.732)	62.008

Σε περίπτωση όπου το Ευρώ ανατιμηθεί ή υποτιμηθεί κατά τα ανωτέρω ποσοστά, τότε η επίπτωση στο αποτέλεσμα της χρήσης και στα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρίας έχει ως ακολούθως:

Ποσά σε €	31/12/2016				31/12/2015			
	GBP		USD		GBP		USD	
	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%	10%	-10%
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(732)	895	(85.301)	104.257	(944)	1.153	(71.811)	87.771
Καθαρή Θέση	(520)	635	(60.564)	74.022	(670)	819	(50.986)	62.317

5.3. Ανάλυση κινδύνου ρευστότητας

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας της με προσεκτική παρακολούθηση των χρεών των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται καθημερινά. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες, σε καθημερινή και εβδομαδιαία βάση καθώς και σε μια κυλιόμενη περίοδο 30 ημερών. Οι μακροπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας για τους επόμενους 6 μήνες και το επόμενο έτος προσδιορίζονται μηνιαία.

Ο Όμιλος διατηρεί μετρητά για να καλύψει ανάγκες ρευστότητας για περιόδους έως 30 ημερών. Τα κεφάλαια για τις μακροπρόθεσμες ανάγκες ρευστότητας εξασφαλίζονται πρόσθετα από κεφάλαιο κίνησης δανειακών λογαριασμών. Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου αναλύεται ως εξής:

31/12/2016				
Ποσά σε €	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	άνω των 5 ετών
Τραπεζικός δανεισμός	1.968.923	1.968.923	0	0
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	1.695.718	513.301	0	0
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	0	1.020.635	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.690.150	1.322.506	0	0
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0	0	807.543	353.228
Σύνολο	**8.354.791**	**4.825.365**	**807.543**	353.228

31/12/2015				
Ποσά σε €	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	άνω των 5 ετών
Τραπεζικός δανεισμός	2.986.801	2.986.801	11.875	0
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	1.892.809	516.447	0	0
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	0	1.042.749	0	0
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.943.737	2.112.699	0	0
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	0	0	0	0
Σύνολο	**9.823.347**	**6.658.695**	**11.875**	**-**

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της Εταιρίας αναλύεται ως εξής:

31/12/2016				
Ποσά σε €	**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**	
	εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**άνω των 5 ετών**
Τραπεζικός δανεισμός	1.184.868	1.184.868	0	
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	917.970	401.203		
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις		0		
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.393.433	1.583.503		
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις			448.597	196.261
Σύνολο	**4.496.270**	**3.169.574**	**448.597**	**196.261**

31/12/2015				
Ποσά σε €	**Βραχυπρόθεσμες**		**Μακροπρόθεσμες**	
	εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**άνω των 5 ετών**
Τραπεζικός δανεισμός	1.906.213	1.906.213	11.875	
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	1.153.231	528.139		
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις		206.198		
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.750.792	2.571.056		
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις				
Σύνολο	**5.810.236**	**5.211.606**	**11.875**	**-**

Οι ανωτέρω συμβατικές ημερομηνίες λήξης αντικατοπτρίζουν τις μικτές ταμειακές ροές, οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις λογιστικές αξίες των υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

5.4. Ανάλυση ευαισθησίας κίνδυνου επιτοκίου

Οι βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις αφορούν συμβάσεις βραχυπρόθεσμου δανεισμού για ανάγκες κεφαλαίου κίνησης.

Την 31/12/16, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος στις μεταβολές της αγοράς του επιτοκίου όσον αφορά τον τραπεζικό δανεισμό του, ο οποίος υπόκεινται σε μεταβλητό και σταθερό ποσοστό επιτοκίου. Τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ενεργητικού και οι λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις έχουν σταθερά ποσοστά.

Παρακάτω γίνεται μια ανάλυση της επίδρασης μιας μεταβολής του επιτοκίου κατά μια ποσοστιαία μονάδα, στα αποτελέσματα της χρήσης και στην καθαρή θέση:

ΟΜΙΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΗ				
	31/12/2016		**31/12/2015**	
Ποσά σε €	**Μεταβολή άνω**	**Μεταβολή κάτω**	**Μεταβολή άνω**	**Μεταβολή κάτω**
	1%	-1%	1%	-1%
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(49.557)	49.557	(65.284)	65.284
Καθαρή Θέση	(35.186)	35.186	(46.352)	46.352

ΣΠΥΡΙΔΗ				
	31/12/2016		31/12/2015	
Ποσά σε €	**Μεταβολή άνω**	**Μεταβολή κάτω**	**Μεταβολή άνω**	**Μεταβολή κάτω**
	1%	-1%	1%	-1%
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	(30.911)	30.911	(41.489)	41.489
Καθαρή Θέση	(21.947)	21.947	(29.457)	29.457

6. Πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου όσον αφορά τη διαχείριση του κεφαλαίου είναι οι εξής:

- να εξασφαλίσει την ικανότητα της Εταιρίας να συνεχίσει τη δραστηριότητα της (going-concern) και
- να εξασφαλίσει μια ικανοποιητική απόδοση στους μετόχους τιμολογώντας υπηρεσίες αναλογικά με το επίπεδο κινδύνου.

Το κεφάλαιο για τις χρήσεις αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	**ΟΜΙΛΟΣ**		**ΕΤΑΙΡΕΙΑ**	
	31/12/2016	**31/12/2015**	**31/12/2016**	**31/12/2015**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.380.578	7.012.758	6.146.403	5.657.408
Πλέον: Δάνεια μειωμένης εξασφάλισης	3.937.847	5.985.476	2.369.735	3.824.301
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	(322.401)	(1.725.146)	(129.785)	(1.240.139)
Κεφάλαιο	**10.996.025**	**11.273.089**	**8.386.353**	**8.241.570**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	7.380.578	7.012.758	6.146.403	5.657.408
Πλέον: Δάνεια	3.937.847	5.985.476	2.369.735	3.824.301
Σύνολο κεφαλαίων	**11.318.425**	**12.998.234**	**8.516.138**	**9.481.709**
Κεφάλαιο προς Σύνολο Κεφαλαίων	**0,97**	**0,87**	**0,98**	**0,87**

Ο Όμιλος ορίζει το ποσό του κεφαλαίου σε σχέση με την συνολική κεφαλαιακή διάρθρωση, π.χ. ίδια κεφάλαια και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιακή διάρθρωση και κάνει τις προσαρμογές κατά το χρόνο που η οικονομική κατάσταση και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων των υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων αλλάζουν. Με στόχο τη διατήρηση ή την προσαρμογή της κεφαλαιακής διάρθρωσης, ο Όμιλος μπορεί να προσαρμόσει το ποσό των πληρωτέων μερισμάτων, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο ή να πουλήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει τις υποχρεώσεις της.

7. Μεταγενέστερα γεγονότα της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης

Δεν υπάρχει κάποιο σημαντικό γεγονός μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, το οποίο να αφορά την Εταιρεία και να χρήζει αναφοράς, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ).

Αθήνα, 2 Ιουνίου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ & Δ/ΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΤΟ ΜΕΛΟΣ	Ο ΕΠΙ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
ΣΠΥΡΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΑΡΓΥΡΗΣ ΠΑΛΑΣΑΣ	ΚΟΖΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 787923	Α.Δ.Τ. ΑΒ 365115	Α.Δ.Τ. ΑΙ 088783